

SAVON KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

ARVIOINTIKERTOMUS 2021

**SAK
KY.FI**

Sisällys

1. Johdanto	2
2. Puheenjohtajan katsaus	4
3. Tarkastuslautakunnan toiminta 2021	6
3.1. Tehtävät ja painopistealueet	6
3.2. Kokoonpano	7
3.3. Tilintarkastaja	7
3.4. Työskentely	8
3.5. Arvio tilinpäätöksen laadusta, luotettavuudesta ja kehittämistarpeesta	9
4. Kuntayhtymän sitovien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	10
4.1. Kuntayhtymän talousarvion toteutuminen	11
4.2. Tulokortin tavoitteiden toteutuminen	13
4.3. Kuntakonsernin toiminta ja talous	14
5. Kuntayhtymän organisaatio ja strategisten tavoitteiden toteutuminen	15
5.1. Omistajaohjaus	15
5.2. Kestävä kehitys ja ympäristövastuu	16
5.3. Kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	18
5.4. Taloudellinen kehitys	19
5.5. Strategisten tavoitteiden toteutumisen arviointi	19
5.5.1. Muuttuva toimintaympäristö	20
5.5.2. Perustehtävä, visio ja arvo	22
5.5.3. palvelulupaukset	22
5.5.4. Strategiset toimenpiteet	24
6. Tulosalueiden tavoitteiden toteutuminen	25
6.1. Oppimispalvelut	25
6.1.1. Savon ammattiopisto	27
6.1.2. Varkauden lukio ja aikuislinja	30
6.1.3. Yhteenveto oppimispalveluihin tehdyistä arviointikäynneistä	31
6.2. Kehityspalvelut	39
6.2.1. Hanketoiminta	39
6.3. Yhteiset palvelut	41
6.4. Tilapalvelut	42
7. Henkilöstö	44
8. Opiskelijat	46
9. Vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi	48
10. Tarkastuslautakunnan esitys yhtymävaltuustolle	55
11. Allekirjoitukset	55
Liite 1	

1. Johdanto

Tarkastuslautakunta arvioi vuosittain valtuuston asettamien, sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista ja siten pyrkii osaltaan edistämään kuntayhtymän toimintaa. Toiminta on tuloksellista, kun se kuntayhtymän perustehtävän mukaisesti lisää nuorten ja aikuisten osaamista, vastaa alueen työelämän osaamistarpeisiin, kehittää alueen työelämää sekä edistää kansainvälistymistä, työllisyyttä, yrittäjyyttä ja hyvää elämää.

Toiminnallisten valtionosuusrahoituksiin vaikuttavien tavoitelukujen osalta opiskelijapalaute, työelämäpalaute ja työllistyminen valmistumisen jälkeen ilahduttavasti saavuttivat tai ylittivät asetetut tavoitteet. Myös vetovoimaisuus yhteishaussa ylitti asetetun tavoitteen. Henkilöstöä koskevat tavoitteet, työolobarometri ja henkilöstön kehittämismenot sen sijaan eivät täytyneet. Dokumentoitujen kehityskeskustelujen osalta tavoite ylittyi.

Kuntayhtymän tulokortti v. 2019-2021							
Näkökulmat	Mittarit	Tavoite ja toteuma					
		v. 2019		v. 2020		v. 2021	
		Tav.	Tot.	Tav.	Tot.	Tav.	Tot.
Talous	Toimintatuotot (M€, ulk.)	67,4	69,3	69,5	70,6	72,8	74,5
	Tulos (M€)	-1,1	0,9	-3,3	-0,3	-2,6	-0,5
Asiakas	Tutkintojen määrä	2750	2577	2750	2252	2650	2227
	Opiskelijapalaute	4,0	4,2	4,0	4,3	4,0	4,0
	Työelämäpalaute	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
	Vetovoimaisuus yhteishaussa *	1,0	0,8	-	-		
	Vetovoimaisuus yhteishaussa **	-	-	41	43	42	45
	Opiskelijavuodet	6105	5536	6171	5609	5800	6315
Prosessi	Läpäisyaste (%)	61	60	-	-		
	Keskeyttäminen (%)	6,2	6,2	6,2	6,6	6,2	8,0
	Työllistyminen valmistumisen jälkeen (%)	70	77	70	82	70	82
	Opiskelijapalautteen vastausaktiivisuus (%)	-	-	70	62	70	54
Henkilöstö	Työolobarometri	3,6	3,5	3,7	3,6	3,7	3,7
	Henkilöstön kehittämismenot	2,8	2,5	2,8	1,3	2,8	1,4
	Dokumentoidut kehityskeskustelut	91,5	84,5	91,5	97,1	91,5	92,8

Taulukko 1. Kuntayhtymän tulokortin vertailu valtuustokaudelta 2019–2021.

* mittarin arvo muodostuu ensisijaisten hakijoiden määrästä suhteessa koulutuksen järjestäjän aloituspaikkamäärään

** mittarin arvo muodostuu ensisijaisten hakijoiden määrästä suhteessa Pohjois-Savon alueella perustutkintoa opiskelemaan tai lukiokoulutukseen hakeneiden määrään

Tarkastuslautakunta vertaili tulokortteihin asetettujen mittareiden ja tavoitteiden toteutumista valtuustokauden 2019–2021 aikana. Tunnuslukujen kehitys on nähtävissä taulukossa 1.

Lyhyen toimintakautensa aikana tarkastuslautakunta haluaa nostaa kolme asiaa, jotka ovat tulleet esille arviointikäynneillä, kuulemisissa ja keskusteluissa.

1. Henkilöstön rekrytointi on hankalaa myös tulevaisuudessa. Haasteena on ammattitaitoisen ja pedagogisesti pätevän opetushenkilöstön saaminen eri opintoaloille.
2. Opiskelijoiden opiskelukuntoisuus on muuttunut. Vaaditaan enemmän tukitoimia opintojen suorittamiseen.
3. Henkilöstön kuormittuneisuus työssä on lisääntynyt.

Kaikki kolme nivoutuvat yhteen ja vaikuttavat toinen toisiinsa. Jos ei saada pätevää henkilöstöä opiskelijoiden vaatimusten kasvaessa, henkilöstö kuormittuu ja opiskelijat turhautuvat.

Ylikuormittunut opetushenkilöstö ei jaksaa opettaa ja opiskelijoiden ongelmat lisääntyvät, eikä kuntayhtymä saavuta asetettuja tavoitteita.

Tarkastuslautakunta esitti edellisessä vuoden 2020 arviointikertomuksessa joitakin näkemyksiä kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi ja seuraamiseksi. Niihin on tehty joitakin parannuksia toimintavuoden 2021 aikana. Kerättävän tiedon laatua on arvioitu, tiedon keräämiseen on kehitetty järjestelmiä ja tiedolla johtamisen tavoitetta on organisoitu ja kehitetty. Kuntayhtymän toiminnanohjausjärjestelmänä toimiva intra uudistettiin vuoden 2021 aikana ja prosessiohjeet ja -kuvaukset tuotiin IMS-järjestelmään ja linkitettiin intraan. Raportointityökalu RapSaa kehitettiin vuoden aikana ja se on otettu käyttöön vuoden 2022 alusta.

Asetettujen strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden realistisuuteen ja mitattavuuteen on kiinnitetty huomiota. Vuoden 2022 toimintaa suunniteltaessa on toiminnallisia tavoitteita tarkennettu ja tulokortin mittaristoa muokattu paremmin toiminnan tarpeisiin sopivaksi. Strategisten tavoitteiden osalta on tärkeää, että uutta strategiaa laadittaessa arvioidaan strategisten tavoitteiden määrittelyä ja mitattavuutta.

Taloussuunnitelman ja tilinpäätöksen rakenteiden poikkeavuus ja tavoitteiden ja niiden toteumien selkeän määrittelyn ja analysoinnin epäselvyys tekevät toiminnan arvioinnista osittain hankalaa. Parannuksia on tehty, mutta vielä vuoden 2021 osalta tätä ei vielä kunnolla pystytty täyttämään. Vuoden 2022 talousarviorakenne muuttui ja sen perusteella tulosten esittely tilinpäätöksessä tulee olemaan selkeämpää, kun tilinpäätöskirjassa noudatetaan samaa rakennetta.

2. Puheenjohtajan katsaus

Maailmassa sattuu ja tapahtuu. Tätä kirjoittaessa elämme Euroopassa uuden kriisin, Ukrainan sodan varjossa. Sen päättymisestä ja miten se päättyy, emme tiedä. Covid-19 pandemiasta aletaan päästä jo niin sanottuun uuteen normaaliin. Koulutuskuntayhtymän toiminnassa koettiin sekä toiminnallisia että hallinnollisia muutoksia. Ne ovat onneksemme suunniteltuja ja niiden vaikutuksia pystytään ennakoimaan ja arvioimaan sekä edelleen kehittämään.

Kuntavaalien jälkeen luottamushenkilöhallinto uudistui ja se tuo aina uutta näkemystä toiminnan kehittämiseen. Toiminnallisesti merkittävin muutos on ollut kuitenkin oppivelvollisuuden pidentäminen.

Kriiseillä ja muutoksilla on vaikutuksensa koulutuskuntayhtymän toimintaan. Covid-19 muutti nopeasti käytännön opetustoimintaa. Siirryttiin etäopetukseen ja samalla tuli otettua digiloikka. Pandemia auttoi kolmen oppimisympäristön kehitystä teknisesti. Seuraava askel on kehittää oppimista kaikissa ympäristöissä. Toivottavasti se saadaan toteutettua ilman ulkoisia paineita.

Oppivelvollisuuden pidentäminen on koko yhteiskunnalle iso muutos sitten peruskoulun. Se toi toimintaan uusia vaateita, mutta joitain helpotuksiakin. Ainakin oppimateriaalien hankinta on selkeämpää keskitetysti. Muutoksen todellinen kustannusvaikutus selviää myöhemmin, mutta kaikilla on ainakin mahdollisuus saada samanlaiset välineet ja tarvikkeet opintoihinsa. Oppivelvollisuuden pidentäminen osoittaa omalla tavallaan myös välittämistä ja kaikista huolehtimista, joka mielestäni on suomalaisen yhteiskunnan yksi merkittävä arvo. Jos vain muistaisimme sen muuallakin kuin pelkästään yhteiskunnan palveluja järjestettäessä, niin sekin olisi helpompaa toteuttaa. Yhteiskunta ei vastaa kaikesta, tarvitaan myös yksilön vastuuta.

Kuntien näkemyksissäkin todetaan oppivelvollisuuslain uusien määräysten edellyttävän vahvaa ohjauksen ja tuen järjestämistä sekä valmentavaa koulutusta. Yhteistyö opiskelijan kotikunnan ja opetuksenjärjestäjän välillä korostuu entisestään oppivelvollisuuden suorittamisen valvontavelvoitteen täyttämiseksi ja opiskelija-huollossa opiskelijaterveydenhuollon järjestämisessä.

Negatiivisten keskeyttämisten määrä on kääntynyt huonompaan suuntaan. Siitä tulee olla huolissaan eikä vain kysellä, pitääkö olla huolissaan. Onneksi tilanteeseen on reagoitu. Opiskelijoiden alkujaksoja ja tutor-opettajuutta on kehitetty ja kehityspalveluissa on laadittu ennakoivia mittareita. Joskus toiminnan arvioinnissa osa-alueittainen tarkastelu auttaa hahmottamaan kokonaisuutta. Tilannetta on tarkasteltu osaa-mispooleittain tilinpäätöksen liitteissä. Negatiivisten keskeyttämisten torjunta ei ole yksin koulutuskuntayhtymän tehtävä. Siihen vaaditaan kaikkien toimijoiden yhteistyötä.

Vuonna 2021 rakentaminen on jatkunut. Uuden kampuksen rakentaminen Savilahteen eteni suunnitellusti, vaikka siihenkään maailman kriisit eivät olleet vaikuttamatta, kun rakennustarvikkeiden hinnat nousivat. Investointien kanssa pitää aina olla tarkkana. Kumminkin niillä on merkittävä vaikutus tulevaisuuteen. Kun niiden toteutuksessa onnistutaan, vältetään monelta ongelmalta tulevaisuudessa. Taloudellinen onnistuminen luo vakautta, tekninen onnistuminen takaa toimivan ja terveellisen oppimis- ja työympäristön, visuaalisesti onnistunut investointi takaa mielenkiinnon ja vetovoimaakin.

Pohjois-Savo voitaneen vuoden kuluttua pitää Suomen moderneimpana ammatillisen koulutuksen tyyssijana. Savon koulutuskuntayhtymä on uudistanut lähes kaikki kampuksensa, lentokonekoulutusta ja Kolmisopen logistiikkakoulutusta lukuun ottamatta. Jospa näissäkin toimipisteissä jossain vaiheessa päästään uuteen lentoon ja uudelle tielle. Toinen Pohjois-Savossa ammatillista koulutusta järjestävä kuntayhtymä, Ylä-Savon ammattiopisto on myös uudistanut oppimisympäristöjään.

Talvella alkanut sota Ukrainassa toi keskusteluun jo Covid-19 pandemian aikana esiin nousseen huoltovarmuuden. Sota toi siihen toisen näkökulman, elintarvike- ja energiahuollon. Onneksi meillä Pohjois-Savossa luonnonvara-alan koulutus on kunnossa, kun Sakky järjestää maa- ja metsätalouden koulutusta ja YSAO maataloudenkoulutusta.

Muuttuvassa ympäristössä Savon koulutuskuntayhtymä on ollut ketterä toimija. Tunnuslukujen perusteella Savon ammattiopisto on pystynyt järjestämään asiakkailleen heidän tarvitsemaansa koulutusta. Tulokorttien mukaan tutkintoja suoritettiin vähemmän kuin oli suunniteltu, mutta sitä vastoin oppisopimusten määrä kasvoi huimaa vauhtia. Edelliseen vuoteen verrattuna oppisopimusten määrä kasvoi 44 prosenttia. Opiskelijavuosien määräksi oli arvioitu 5800 ja niitä kertyi 6315.

Kuntayhtymässä on ollut tavoitteena saada tietoa päätöksenteon tueksi. Vuoden alussa aloitti tiedolla johtamisen kehittämisryhmä, jonka johtamisesta vastasi kuntayhtymän johtaja. Ryhmän ohjauksella ja strategiarahoituksella kehitettiin tiedolla johtamisen välineitä. Uskon tästä kehitystyöstä olevan hyötyä kuntayhtymän toiminnan kehittämisessä.

Kuntayhtymän strategian mukainen visio on olla ”Kestävän tulevaisuuden tekijä”. Toimintaa arvioitaessa koen kuntayhtymän olevan tällä tiellä. Koulutustarpeisiin reagoidaan nopeasti, sidosryhmäyhteistyötä tehdään, uudistetaan ja kehitetään uusia oppimisympäristöjä niin toiminnallisesti kuin fyysisestikin.

Kuluvan vuoden aikana koulutuskuntayhtymässä koetaan sen historian suurin muutos. Uudet toimitilat Savilahdessa otetaan käyttöön sitä mukaa kuin ne valmistuvat. Muuttoa on valmisteltu jo suunnittelu- ja rakentamisvaiheesta lähtien. Muutossa ja uusien oppimisympäristöjen käyttöönotossa onnistuminen on paras tae markkinoinnin onnistumiseen ja uusien asiakkaiden, opiskelijoiden saamiseen. Henkilöstöä muutto varmaan jännittää, mutta se on kumminkin kokonaisuudessaan mahdollisuus. Muutto vaatii kaikilta aktiivisuutta, joustavuutta ja innokkuutta löytää ja luoda mahdollisuuksia ja uusi toimintakulttuuri.

Ammatillisen koulutuksen kehittäjänä Savon koulutuskuntayhtymä on valtakunnallisesti edelläkävijä ja pystynyt vastaamaan uudistustarpeisiin hyvin. Yhteistoiminnassa maakunnan eri toimijoiden kanssa kuntayhtymä on pystynyt vastaamaan hyvin maakunnan työvoimatarpeisiin.

Antti Valta

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

3. Tarkastuslautakunnan toiminta 2021

3.1. Tehtävät ja painopistealueet

Tarkastuslautakunnan tehtävistä säädetään Kuntalain (410/2015) 121 ja 125 pykälissä.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- Valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.
- Arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.
- Huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.
- Valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.
- Valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

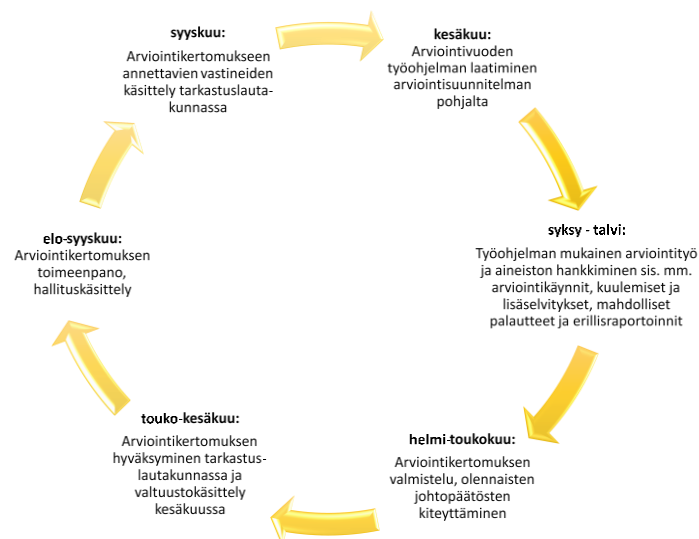
Tarkastuslautakunnan arviointitoimintaan kuuluu myös kuntayhtymän toiminnan, toimintatapojen ja palvelujen järjestämisen tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi. Tuloksellisuus sisältää taloudellisuuden, tuottavuuden ja vaikuttavuuden sekä panosten, tuotantoprosessin ja tuotosten osalta myös laadun. Tarkoituksenmukaisuuden arvioinnissa ei yleensä ole ennalta asetettua tai sitovaa päätöstä, vaan asioiden tilaa arvioidaan arvioijan itsensä asettaman kriteerin perusteella. (Kuntaliiton verkkosivut, tarkastuslautakunnan tehtävät 2.3.2016; Harjula ja Prättälä 2015: Kuntalaki – tausta ja tulkinnat s. 797–805.)

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. **Arviointikertomus on lautakunnan käsitys siitä, miten yhtymähallitus, kuntayhtymän johtaja ja muut itsenäistä päätösvaltaa käyttävät viranhaltijat ovat onnistuneet valtuuston tahdon toteuttamisessa.** Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista jo tilikauden aikana. Yhtymähallitus antaa yhtymävaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunnan arviointityö on perustunut arviointisuunnitelmaan vuosille 2021–2025 sekä arvioinnin työohjelmaan vuodelle 2021.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopistealueena vuonna 2021 ovat:

- Kuntayhtymän strategian varmistaminen ja strategiset tavoitteet
- Pedagogiikan ja oppimisen kehittyminen
- Kuntayhtymän henkilöstö, henkilöstön kehittäminen ja työhyvinvointi (lupaus henkilöstölle)
- Oppimispalveluiden toiminta (oppisopimus, opiskeluhoollon käytäntöjen seuranta)
- Palvelulupaukset

Kuvio 1. Arviointivuoden arviointiprosessi tarkastuslautakunnassa.

3.2. Kokoonpano

Varsinaiset jäsenet 2017–2021

Saara Koskinen, Keitele (pj.)
Heikki Alanen, Varkaus (vpj.)
Jukka Häyrynen, Varkaus
Toini Juvonen-Nissinen, Varkaus
Kati Sweeney, Kuopio

Varajäsenet

Jukka Tirkkonen, Kuopio
Iiris Asikainen, Kuopio
Petteri Laurikainen, Kuopio
Saara Hanhela, Kuopio
Kari Tyrväinen, Varkaus

Avustavat henkilöt

Sirpa Hyttinen, sisäinen tarkastaja
Raija Keskimäinen, pöytäkirjanpitäjä

Varsinaiset jäsenet 2021–2025

Antti Valta, Lapinlahti (pj.)
Antti Koskinen, Varkaus (vpj.)
Tiina Grönlund, Varkaus
Kati Sweeney, Kuopio
Veera Ursin, Leppävirta

Osmo Kääriäinen, Suonenjoki
Veijo Tirkkonen, Kuopio
Pia Rothberg, Varkaus
Henna Keränen, Suonenjoki
Toini Juvonen-Nissinen, Varkaus

Tarkastuslautakunnan esittelijänä toimii puheenjohtaja tai sisäinen tarkastaja. Sisäisellä tarkastajalla ja tilin-
tarkastajalla on läsnäolo-oikeus tarkastuslautakunnan kokouksissa. Vastuullinen tilintarkastaja on osallistu-
nut tarkastuslautakunnan kokouksiin 9 kertaa vuoden 2021 aikana ja 6 kertaa vuoden 2022 aikana, osa
Teams-yhteydellä.

3.3. Tilintarkastaja

Yhtymävaltuusto valitsi 4.12.2018 § 27 kuntayhtymän tilintarkastusyhteisöksi vuosille 2019–2024 JHTT-yh-
teisö KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy: n. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT, HT Esko Säilä. KPMG
Julkishallinnon Palvelut Oy on fuusioitunut 1.1.2019 emoyhtiöönsä KPMG Oy Ab:hen ja kuntayhtymän tilin-
tarkastusyhteisönä toimii KPMG Oy Ab.

3.4. Työskentely

Tarkastuslautakunta vaihtui 28.10.2021 ja kausien 2017–2021 ja 2021–2025 tarkastuslautakunnat pitivät yhteiskokouksen 5.11.2021. Tarkastuslautakunnat 2017–2021 ja 2021–2025 ovat kokoontuneet vuoden 2021 aikana yhteensä 17 kertaa. Työohjelman mukaisia arviointivuotta 2021 koskevia kokouksia oli vuoden 2021 puolella 3 kpl ja vuoden 2022 puolella 9 kpl (Liite 1).

Kuva 1. Savon ammattiopisto. Tarkastuslautakunnan (v. 2017–2021) kokous 15.4.2021.

Tarkastuslautakunta on toteuttanut arviointityötään yhtymävaltuuston hyväksymän toiminta- ja taloussuunnitelman 2021–2023 ja talousarvion 2021 sekä yhtymähallituksen laatiman ja hyväksymän vuoden 2021 tilinpäätöksen ja siihen sisältyvän toimintakertomuksen sekä henkilöstökertomuksen ja ympäristöraportin pohjalta. Tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen. *”Toimintakertomuksen tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kuntayhtymässä ja -konsernissa (Kuntal 115 §). Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kuntayhtymän ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei tehdä selkoa kuntayhtymän tai -konsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa.”* Toimintakertomuksen tarkoitus on nimensä mukaisesti kertoa kyseisen vuoden toiminnasta siten, että toimintaa voidaan arvioida ja kehittää sen pohjalta. Toimintakertomuksen osuus on suuri tarkastuslautakunnan työskentelyssä.

Tarkastuslautakunnan käytettävissä ovat myös olleet kuntayhtymän johtajan tapaamisissa käydyt keskustelut, rehtorin ja yhteisten palveluiden tulosaluejohtajan antamat selvitykset, kuntayhtymän toimielimien pöytäkirjat, itsearviointien ja katselmusten muistiot, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan raportit sekä kyselyjen palautteet. Arviointityö perustuu lisäksi lautakunnan arviointikokousten yhteydessä tehtyihin haastatteluihin ja havaintoihin sekä näiden perusteella pyydettyihin lisäselvityksiin. Ennen arviointikokouksia lautakunta on pyytänyt arviointikohteiden edustajia täyttämään arviointia koskevan esitietolomakkeen arvioinnin pohjaksi.

Arviointikohteina vuonna 2021 olivat:

- oppimispalveluiden tulosalue
 - lukio, Varkaus
 - liikenteen osaamispooli, lentokoneasentajakoulutus
 - rakennus-, talotekniikka-, sähkö-, turvallisuus-, tieto- ja viestintätekniikan ja taideteollisuuden ala, Varkaus
 - rakentamisen, sähkö- ja turvallisuuden pooli, Toivala
 - metsä-, maatalous-, puutarha-, luonto- ja ympäristöala, Toivala
- tilapalvelut
- yhteisten palveluiden tulosalue

3.5. Arvio tilinpäätöksen laadusta, luotettavuudesta ja kehittämistarpeesta

Tarkastuslautakunnan tehtävä on arvioida kuntayhtymän tuloksellisuutta ja taloudellisuutta suhteessa valtuuston hyväksymään strategiaan ja toimintasuunnitelmaan. Tuloksellisuuden ja taloudellisuuden arviointi perustuu oikeanlaisiin mittareihin, joiden tulee palvella kuntayhtymän toiminnan kehittämistä sekä ministeriön vaatiman seurannan ja rahoituksen edellyttämät tietotarpeet.

Tarkastuslautakunnan mielestä Savon koulutuskuntayhtymässä toimitaan taloudellisesti ja pystytään reagoimaan nopeasti muuttuvan toimintaympäristön tarpeisiin. Tilinpäätös on kattava ja laadukas sekä antaa luotettavan ja selkeän kuvan kuntayhtymän toiminnasta ja kehittämistarpeista.

Kuntayhtymä katsoo luottavaisena tulevaisuuteen ja haluaa olla kestävä tulevaisuuden tekijä.

4. Kuntayhtymän sitovien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuosittain hyväksyttävä talousarvio ja –suunnitelma on keskeinen kuntayhtymän toiminnan ja talouden ohjausväline. Kuntayhtymän talousarvion ja –suunnitelman tulisi olla niin selkeä ja tiivis, että se antaisi käyttäjälleen (pääöksentekijä, asiakas) riittävät tiedot kuntayhtymän menoista, tuloista ja rahoituksesta. Lisäksi tasapainoinen talousarvio ja sen ajantasainen seuranta ovat päätöksenteon ja tiedolla johtamisen tärkeä työkalu. Onnistuminen budjetoinnissa edellyttää toimivaa ja ajantasaista taloushallinnon ohjeistusta ja seurantaa, jonka tarkoituksena on ohjeistaa ja tukea taloushallintoon liittyvien tehtävien hoitamista ja varmistaa sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toteutuminen.

Kuntayhtymän valtuusto on asettanut vuodelle 2021 sitoviksi taloudellisiksi tavoitteiksi talousarviomuutosten jälkeen valtuustoon nähden kuntayhtymän **tilikauden yli-/alijäämän -1,690 miljoonaa euroa** sekä **nettoinvestoinnit 41,602 miljoonaa euroa** sekä **ulkoiset toimintatuotot 74,464 miljoonaa euroa**. Kuntayhtymän tulokortissa asetetut tavoitteet ovat sitovia yhtymävaltuustoon nähden, esim. tutkintojen määrä 2650. Tulosaluetasolla tilikauden yli-/alijäämä ja nettoinvestoinnit ovat sitovia yhtymähallitukseen nähden.

Sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on esitetty kuntayhtymän ja tulosalueiden tulokorttien yhteydessä.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan talouslukujen perusteella voidaan todeta, että tavoitteet talouden osalta ovat toteutuneet. Talousarvion toteutumisen tarkkuuteen vaikuttaa osaltaan ammatillisen koulutuksen valtionrahoituksen tarkentuminen talousarviovuoden mittaan, kun tieto lopullisesta valtionosuudesta on tiedossa vasta talousarviovuoden lopulla.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että yhtymähallitus tekee esitykset tarvittavista talousarviomuutoksista muutostarpeiden mukaan viivytyksettä. Talousarviomuutokset tulee käsitellä riittävän ajantasaisesti yhtymävaltuustossa tarvittaessa yhtymävaltuuston kokousmäärää lisäämällä.

Kuntayhtymän valtuustoon nähden sitova tavoite tilikauden yli-/alijäämä (talousarviomuutoksen jälkeen on -1,690 milj. euroa), tilikauden yli-/alijäämä on 0,379 milj. euroa. Poikkeama talousarvioon on 2,068 milj. euroa, tulos on parempi kuin talousarviossa.

Kuntayhtymän valtuustoon nähden sitova investointeja koskeva tavoite talousarviomuutoksen jälkeen oli 41,602 milj. euroa. Investointien toteuma oli 40,476 milj. euroa. Investoinnit toteutuivat 1,126 milj. euroa pienempänä talousarvioon verrattuna. Investoinnit koostuvat kalusto-, laite- ja rakennusinvestoinneista.

VALTUUSTON ASETTAMIEN SITOVIA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	
Tilikauden tulos (ulkoiset + sisäiset) Sitovatavoite -2,556 milj.€	-0,506 milj. €
Vuosikate (ulkoiset + sisäiset) Tavoite 7,610 milj.€	8,900 milj.€
Nettoinvestoinnit Tavoite 41,602 milj.€	40,476 milj.€
Toimintatuotot Tavoite 72,764 milj.€, ulkoinen	74,464 milj.€
Tulosalueet tilikauden yli-/alijäämä yhtymähallitukseen nähden	
Oppimispalvelut Tavoite – 0,797 milj.€	0,787 milj. €
Kehityspalvelut Tavoite +/- € Sisältää luottamushenkilöhallinnon ja kuntayhtymän johto	0,447 milj. € 0,243 milj. €
Yhteiset palvelut Tavoite 0,140 milj. euroa	0,175 milj.€
Tilapalvelut Tavoite - 1,033 milj.€	-1,030 milj. €

Taulukko 2. Valtuuston asettamien sitovien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.

4.1. Kuntayhtymän talousarvion toteutuminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön laskennallisena perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksena jaetaan koulutuksen järjestäjille 99 % ammatillisen koulutuksen määrärahasta ja strategiarahoituksena 1 %. Laskennallisen perusrahoituksen osuus on 70 %, suoritusrahoituksen osuus 20 % ja vaikuttavuusrahoituksen osuus 10 %.

Kuntayhtymän vuoden 2021 talousarvio on laadittu siten, että kuntayhtymän ammatillisen koulutuksen tavoitteena oli 5 800 opiskelijavuotta ja lukiokoulutuksen opiskelijamäärätavoite oli 235 opiskelijaa. Kuntayhtymän taloussuunnittelun lähtökohtana vuodelle 2021 oli laskennallinen valtionosuus, sekä valtion avustuksena myönnettävä strategiarahoitus ja harkinnanvarainen rahoitus. Kuntayhtymän perusrahoitukseen vaikuttaa tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä (6082 painotetut opiskelijavuodet), joka kerrotaan järjestäjäkohtaisella painokertoimella 1,049/vuonna 2021.

Yhtymävaltuusto hyväksyi kokouksessaan 7.12.2021 § 41 talousarvion tuloslaskelmaosan investointi- ja rahoitusosan talousarviomuutokset. Kokonaisuudessa kuntayhtymälle myönnetty ammatillisen koulutuksen rahoitus vuodelle 2021 oli 59 milj. euroa, joka muodostui valtionosuudesta 55,4 milj. euroa sekä harkinnanvaraisesta rahoituksesta 3,8 milj. euroa. Lisäksi valtionavustuksena myönnettävä strategiarahoitus oli 0,5 milj. euroa. Lukiokoulutuksen rahoitus oli 1,4 miljoonaa euroa.

Vuoden 2021 palkkojen korotusvaraksi oli arvioitu 1,8 %. Talousarviossa peruspääoman korko jäsenkunnille on 1 % peruspääomasta eli vuoden 2021 osalta 110 064,45 euroa. Lisäksi talousarvioon oli huomioitu Presidentinkadun kiinteistöjen myyntituloja noin 1 milj. euroa.

Investointiosan kaluste- ja laitehankintoihin oppimispalveluille ja yhteisille palveluille oli budjetoitu 2,9 milj. euroa (talousarviomuutoksen jälkeen 2,4 milj. euroa) ja rahoitusosuuksia noin 0,2 milj. euroa (nettoinvestoinnit ovat 2,7 milj. euroa, talousarviomuutoksen jälkeen 2,2 milj. euroa). Toteutuneet nettoinvestoinnit olivat 1,296 milj. euroa, toteuma on 0,895 milj. euroa pienemmät kuin talousarvio.

Rakennusinvestointeja vuodelle 2021 oli suunniteltu 29,8 milj. euroa, josta korvausinvestointeja oli noin 0,9 milj. euroa ja uusinvestointeja 28,9 milj. euroa. Talousarviomuutoksen jälkeen rakennusinvestoinnit talousarviossa ovat 40,210 milj. euroa, toteutuneet investoinnit olivat 39,966 milj. euroa. Toteuma on 0,244 milj. euroa pienempi kuin talousarvio. Toteutuneista investoinneista korvausinvestointeja oli 0,647 milj. euroa ja uusinvestointeja 39,318 milj. euroa.

Kuntayhtymän kalusto-, laite- ja rakennusinvestointien toteuma ilman rahoitusosuuksia oli 41,640 milj. euroa. Rahoitusosuuksia 0,152 milj. euroa, pysyvien vastaavien myyntituloja 1,054 milj. euroa. Nettoinvestoinnit yhteensä 40,476 milj. euroa, toteuma alitti talousarvion 1,126 milj. eurolla.

Talousarvion muutoksesta huolimatta kuntayhtymän talousarvio kokonaisuutena toteutui suunniteltua huomattavasti paremmin. Tilikauden tulokseksi muodostui 0,379 miljoonaa euroa, mikä on 2,068 milj. euroa talousarviota parempi.

Kuntayhtymän tasetta voidaan edelleen pitää vahvana. Tilikauden ylijäämä oli 0,379 milj. euroa, jonka jälkeen kertynyt ylijäämä on taseessa 30,379 milj. euroa. Kuntayhtymällä on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, eikä kuntayhtymällä ole tasetarkastelun perusteella Kuntalain mukaista talouden tasapainottamisvelvoitetta.

Talouden tasapainon osalta tulee jatkossakin kiinnittää erityistä huomiota tulorahoituksen riittävyyteen, sekä siihen että vuosikate jatkossakin riittää kattamaan poistot. Poistojen kokonaismäärään on vuonna 2021 vaikuttanut merkittävästi kertaluontoisten poistojen määrä 5,4 miljoonaa euroa. Jatkossa suunnitelman mukaisen poistojen määrä tulee kohoamaan uudisrakentamisen myötä.

Kuntayhtymän maksuvalmius 31.12.2021 oli 21 päivää, talousarviossa 48 päivää (83 päivää v. 2020). Kassatilannetta voitaneen kassan riittävyyden osalta pitää välttävänä, koska kassan riittävyys on laskenut 62 päivää vuoteen 2020 verrattuna. Konsernin osalta maksuvalmius oli 24 päivää (84 päivää vuonna 2020).

Kuntayhtymän lainakanta 31.12.2021 on 35,2 miljoonaa euroa (24,1 milj. euroa v. 2020). Vuonna 2021 kuntayhtymä ei nostanut uutta pitkäaikaista pankkilainaa, lyhytaikaista lainaa nostettiin 12 milj. euroa liikkeelle lasketuista kuntatodistuksista. Lainat ja vuokravastuut ovat tilinpäätöksessä yht. 71,6 milj. euroa (63,5 milj. euroa v. 2020). Vuokravastuita tästä oli 36,4 milj. euroa.

Kuntayhtymän omavaraisuusaste on 50,57 % (57 %, v. 2020), kuntayhtymän vakavaraisuus on heikentynyt vuoden 2021 aikana (=lähellä 50 %). Tunnusluku kertoo velkarasitteesta. Kuntayhtymän suhteellinen velkaantuneisuus on 82,42 % (67,10 %, v. 2020), jota voidaan pitää korkeahkona.

Tilintarkastajan raportoinnin mukaan koulutuskuntayhtymän kirjanpito on laadittu voimassa olevien säännösten mukaisesti.

Alla olevissa taulukoissa 3 ja 4 kuvataan kuntayhtymän taloussuunnittelun toteutumista 2021.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama
Toimintatuotot	96 583 109	98 242 482	-1 659 372
Toimintakulut	-88 973 546	-88 982 278	8 732
Toimintakate	7 705 064	9 060 204	- 1 355 140
Vuosikate	7 610 000	8 899 719	-1 289 719
Tilikauden tulos	-2 555 746	-506 085	-2 049 661
Tilikauden ylijäämä	-1 689 532	378 744	-2 068 276
Nettoinvestoinnit	-41 601 922	-40 476 212	-1 125 710
Investointien rahoittamisen lainan tarve	31 000 000	12 000 000 lyhytaikaista lainaa	

Taulukko 3. Kuntayhtymän talousarvion 2021 tavoitteiden ja toteuman vertailu.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama
Toimintatuotot	72 763 509	74 464 124	-1 700 615
Toimintakulut	-65 153 947	-65 203 920	49 975
Toimintakate	7 705 064	9 060 204	-1 355 140
Vuosikate	7 610 000	8 899 719	-1 289 719
Tilikauden tulos	-2 555 746	-506 085	-2 049 661
Tilikauden ylijäämä	-1 689 532	378 744	-2 068 276

Taulukko 4. Kuntayhtymän talousarvion 2021 ulkoisten tulojen ja menojen tavoitteiden ja toteuman vertailu

4.2. Tulokortin tavoitteiden toteutuminen

Kuntayhtymän tulokortti, jossa on esitetty mittarit, tavoite ja toteuma eri näkökulmista:

Kuntayhtymän tulokortti			
Näkökulmat	Mittarit	2021	
		Tavoite	Toteuma
Talous	Toimintatuotot (M€, ulk.)	72,8	74,5
	Tulos (M€)	-2,6	-0,5
Asiakas	Tutkintojen määrä	2650	2227
	Opiskelijapalaute	4,0	4,0
	Työelämäpalaute	4,0	4,0
	Vetovoimaisuus yhteishaussa	42	45
	Opiskelijavuodet	5800	6315
Prosessi	Keskeyttäminen (%)	6,2	8,0
	Työllistyminen valmistumisen jälkeen (%)	70	82
	Opiskelijapalautteen vastausaktiivisuus (%)	70	54
Henkilöstö	Työolobarometri	3,7	3,7
	Henkilöstön kehittämismenot (%)	2,8	1,4
	Dokumentoidut kehityskeskustelut (%)	91,5	92,8

Taulukko 5. Kuntayhtymän tulokortti.

Tuloskortin tunnusluku tavoitteista tutkintojen määrä, keskeyttäminen, opiskelijapalautteen vastausaktiivisuus ja henkilöstön kehittämismenot jäivät tavoitteista. Tutkintojen määrän vähenemiseen vaikuttaa lisääntynyt tutkinnon osien suorittaminen. Opiskelijavuosien määrä on lisääntynyt oppisopimusten vaikutuksesta.

Keskeyttäneiden opiskelijoiden osuus oli 8,0 %, tavoitteeseen 6,2 % ei päästy. Keskeyttämisten vähentämiseksi on tehty jatkuvasti määrätietoista työtä muun muassa opiskelijoiden aloitusjaksoja ja tutoropettajuutta kehittämällä. Opiskelijapalautteen vastausaktiivisuus oli heikko ja jäi tavoitteesta. Syiden selvittämiseen ja kyselyn toteutustapoihin tarvitaan uudenlaista ajattelua ja käytäntöjä.

Henkilöstön kehittämismenojen jäämiseen alle tavoitteen selityksenä on koulutusten toteuttamistavan muutos. Suuri osa koulutuksista on järjestetty etäyhteyksien kautta ja kustannuksia on säästynyt. Varjopuolena on sosiaalisen kanssakäymisen puute ja koulutuksessa käsitellyn asian vuorovaikutteisen arviointikeskustelun jääminen vähemmälle.

Kuntayhtymän talousarviota parempi taloudellinen tulos toteutui ja ylittyi. Opiskelijat työllistyivät hyvin valmistuttuaan (82 %, tavoite 70 %). Valtuustoon nähden oppimispalveluiden sitova tutkintojen tavoitemäärä oli 2 650 tutkintoa ja toteuma oli 2 227 tutkintoa. Poikkeama tavoitteeseen nähden oli 423 tutkintoa.

4.3. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun muassa arvioida kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutumista ja huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Sen lisäksi tarkastuslautakunta arvioi konsernivalvonnasta vastuussa olevien henkilöiden toiminnan tuloksellisuutta.

1.8.2018 voimaan tulleen konserniohjeen mukaisesti yhtymävaltuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntayhtymän strategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Kuntayhtymän konsernijohtoon kuuluvat yhtymähallitus ja kuntayhtymän johtaja.

Savon Koulutuskuntayhtymä omistaa 100 % Savon Koulutus Oy:n osakkeista ja se on kuntayhtymän ainoa tytäryhtiö. Yhtiön tavoitteena on koulutuksen myynti, jossa se toteuttaa omistajansa tavoitteita ja vastaa alueen työelämän tarpeisiin.

Savon Koulutus Oy:n ja Savon koulutuskuntayhtymän välinen yhteistyö on tilinpäätösasiakirjan mukaan kehittynyt hyvin. Tarkastuslautakunnan on mahdoton arvioida yhteistyön tunnuslukuja ja saatua palautetta, koska niitä ei ole Savon Koulutus Oy:n osalta avattu tilinpäätöksessä. Konsernitasolla toiminnalle ja taloudelle asetetut tavoitteet toteutuivat. Myös Savon Koulutus Oy:lle asetetut tavoitteet saavutettiin. Savon Koulutus Oy:n taloudellinen tulos oli ylijäämäinen ja yhtiön rahoitusasema säilyi hyvänä koko tilikauden ajan. Kuten kuntayhtymänkin kohdalla aiemmin, tarkastuslautakunta haluaa painottaa talousarvion tarkkuutta sekä omistajaohjauksen tarvetta, kun tulos poikkeaa näin merkittävästi talousarviosta.

Savon Koulutus Oy:n kautta omistettava osuus OEP Oy:stä (Omnia Education Partnerships Oy) koulutuksen viennin osalta vastasi strategiassa asetettuja tavoitteita.

kuntayhtymän nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kuntakonsernin rakenteeseen ja tehtävien toteuttamiseen. Strategisten tavoitteiden perusteella talousarviossa asetetaan vuosittaiset tavoitteet. Strategiassa asetettujen tavoitteiden seurannasta tulee päättää sen hyväksymisen yhteydessä.

Konsernin omistajaohjaus perustuu perussopimukseen, konserniohjeeseen ja omistukseen liittyvän määräysvallan käyttöön. Konserniohjaus jaetaan omistajaohjaukseen ja tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamiseen. Omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kuntayhtymä omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan (Kuntal § 46) sekä kuntayhtymän edustajien päätösvalan käytön ohjaamista yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä.

Konsernijohto, konsernijohtoon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kuntayhtymän hallintosäännössä, jonka mukaan kuntayhtymän konsernijohtoon kuuluvat yhtymähallitus ja kuntayhtymän johtaja. Kuntayhtymän johtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan. Yhtymähallitus vastaa muun muassa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan sekä määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon. Tarkempi listaus konsernijohtoon tehtävien ja toimivallan jaosta löytyy kuntayhtymän hallintosäännön 13 pykälästä.

Konsernijohtoon tulee omistajaohjauksen ja erilaisin vuorovaikutuksen keinoin viestiä yhtiöitä koskevat talouden ja toiminnan tavoitteet tytäryhteisöille, jotta ne voivat toiminnassaan edistää kuntayhtymän strategiassa ja talousarviossa sille asetettujen tavoitteiden toteutumista. Konserniohjeen mukaan aktiiviseen omistajaohjaukseen kuuluu aktiivinen vuoropuhelu tytäryhteisön kanssa yhteisön tavoitteista ja odotuksista.

Hallintosäännön ja konserniohjeen mukaan konsernijohtoon tulee seurata säännöllisesti konsernin tuloksellisuutta ja raportoida tästä valtuustolle puolivuositain. Tytäryhtiön tulee raportoida toiminnastaan puolivuositain. Tilintarkastaja on huomauttanut raportissaan, ettei tällaisia raportteja ole laadittu vuonna 2021 ja suosittelee, että hallitus seuraa säännöllisesti konsernin tuloksellisuutta konsernivalvonnan tehostamiseksi ja raportoi konsernin keskeisistä asioista myös valtuustolle.

Tarkastuslautakunta on nostanut jo vuosien 2019 ja 2020 arviointikertomuksissa esille kuinka alttiita riskeille kaksoisroolit ovat konsernivalvonnan riippumattomuuden, hyvän hallinnon toteutumisen, tytäryhteisön tehokkaan johtamisen ja maineriskin näkökulmasta. Kaksoisrooleilla viittaamme kuntayhtymän johtavien viranhaltijoiden asemaan tytäryhtiön johdossa. Tarkastuslautakunnan huomioista huolimatta, asiaan ei ole tullut muutosta. Todettakoon, että hallituksen tehtäviin kuuluu hallintosäännön mukaan nimetä kuntayhtymän ehdokkaat tytäryhteisön hallitukseen, nimetä yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

SUOSITUS 1:

Kuntayhtymän hallituksen on seurattava säännöllisesti konsernin tuloksellisuutta konsernivalvonnan tehostamiseksi ja raportoitava konsernin keskeisistä asioista myös valtuustolle.

5.2. Kestävä kehitys ja ympäristövastuu

Kuntayhtymän visio on olla kestävän tulevaisuuden tekijä. Päämääränä on edistää ympäristö- ja yhteiskuntavastuuta sekä omassa toiminnassa että laajemmin työelämässä huomioiden ekologinen, sosiaalinen, taloudellinen ja kulttuurinen näkökulma. Savon koulutuskuntayhtymä on edelläkävijänä ympäristöasioissa ja sitoutuu ympäristölupauksessaan edistämään vähähiilistä kiertotaloutta olemalla aktiivinen muutoksentekijä

yhdessä kumppaniensa kanssa. Näistä ympäristötyötavoitteista viestitään henkilöstölle, opiskelijoille ja si-dosryhmille sekä tuetaan opiskelijoiden kasvua ympäristövastuullisiksi. Syksyllä 2021 on tehty video, jossa henkilöstö kertoo siitä, miten he toteuttavat työssään näitä tavoitteita.

Ympäristövastuuohjelma vuosille 2021–2023 valmistui kevään aikana. Ympäristövastuullisuuden päämäärät on otettu osaksi talousarvion tavoitteita ja niille on asetettu käytännön toimenpiteet ja mittarit.

1. Savon koulutuskuntayhtymän tavoitteena on olla kestävän kehityksen sertifioitu oppilaitos vuonna 2023. Toiminnan kehittämässä ja arvioinnissa on hyödynnetty Opetus-, kasvatus- ja koulutusalojen OKKA-sää-tiön oppilaitosten sertifioinnin järjestelmää. Sertifikaatin päivittäminen on aloitettu matkailun- ja ravit-semisen, liikenteen- ja yhteisten opintojen osaamispooleissa.
2. Varmistetaan henkilöstön riittävä ympäristöosaaminen.
3. Koulutusaloille on tehty ympäristövastuullisuuden osaamislupaukset, jotka ovat nähtävillä muun muassa verkkosivuilla ja koulujen seinillä.
4. Oman toiminnan kasvihuonepäästöjä vähennetään 50 % vuoden 2019 tasosta vuoteen 2025 mennessä. Kampusrakentamisen vuoksi vuoden 2020 merkittävin hiilijalanjälki (73 %) muodostui hankinnoista. Vuo-den 2021 hiilijalanjälkilaskennat julkaistaan vuoden 2022 aikana.

Opiskelijoita ja henkilöstöä palkitaan vuosittain aktiivisesta kestävän kehityksen mukaisesta toiminnasta. Opetus- ja muuta henkilöstöä valmennettiin hankintaosaamiseen huomioiden vastuullisuusvaatimukset. Kampukset rakennetaan Joutsenmerkki-kriteereiden mukaisiksi. Koulutuskuntayhtymän ravintolapalveluissa noudatetaan ympäristöohjelmaa.

Kuntayhtymän sisäisessä kehittämishankkeessa on nostettu esiin konkreettisia toimenpiteitä edistämään ekologisesti kestävämpää tulevaisuutta ja osallistuttu Vastuullinen ja kestävä ammatillinen koulutus -verkos-tohankkeeseen (VASKI). Koulutuskuntayhtymä on osallistunut monipuolisesti erilaisiin hankkeisiin ja työelä-mäpalveluihin, joilla edistetään kestävä työtä niin alueellisesti kuin valtakunnallisestikin. Lisäksi koulu-tuskuntayhtymä toteutti Kestävän tulevaisuuden tekijät –webinaarisarjan osana Ympäristöosaamisesta alu-eellinen menestystekijä –hanketta.

Savon koulutuskuntayhtymä on kehittänyt ja tuottanut materiaaleja yritysten ja julkisten organisaatioiden käyttöön vuoden 2021 aikana. Oppaita käytetään myös opetuskäytössä.

Koulutuskuntayhtymä sai vuonna 2021 Kuopion kaupungin Viksu Kuopio -tunnustuksen osoituksena ansiok-kaasta, vaikuttavasta ja näkyvästä työstä resurssiviisauden ja kiertotalouden edistämisestä. Uutena oppiso-pimuskoulutuksena on aloitettu ympäristövastaavan koulutus, mikä antaa hyvää pohjaa myös ympäristöyrit-täjyydelle.

Kestävän kehityksen toteutumista mitataan vuosittain tehtävillä kyselyillä. Vastaajien määrä on lisääntynyt vuosi vuodelta. Asteikolla 1–5 opiskelijat antoivat arvosanaksi 4,05, mikä on hyvä. Palaute on valtakunnallista keskiarvoa parempi. Henkilöstön kyselyn tulos vaihtelee 3–4 välillä. Henkilöstön mielestä parhaiten onnistu-taan pyrkimyksessä lajitella jätteiden määrää ja heikoiten oppilaiden ympäristötietoudessa.

SUOSITUS 2:

Vastuullisuuden merkitys on kasvussa. Rahoittajat, sijoittajat ja asiakkaat vaativat yrityksiltä esimerkiksi ympäristötietoisuutta. Tämä kannattaa huomioida myös opetusta kehitettäessä, kun koulutamme uusia ammattilaisia työelämän tarpeisiin.

5.3. Kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Strategia on toiminnan lähtökohtana. Yhtymävaltuusto päättää kuntayhtymän strategiasta ja tavoitteista, joten kuntayhtymän toimintojen on oltava näiden tavoitteiden mukaisia. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä toiminnan kehittäminen käyvät käsikädessä ja ovat itse asiassa vain saman asian eri näkökulmia. Riskienhallinta on osa vuotuista strategista suunnittelua ja tavoitteiden asettamista.

Yhtymävaltuuston marraskuussa 2014 hyväksymien kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaan sisäinen valvonta on osa kuntayhtymän johtamisjärjestelmää. Lisäksi se on johdon ja hallinnon työväline, joka sisältyy kuntayhtymän kaikkiin toimintoihin sen erimuodoissa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla arvioidaan toimintaprosesseja ja asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä riskejä ja sen tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja toiminta on tuloksellista.

Riskienhallintamenettelyt on kytketty osaksi kuntayhtymän talous- ja taloussuunnitteluprosessia. Strategiset ja taloudelliset riskit on tunnistettu. Yhteiskunnallisena vaikuttajana kuntayhtymä tiedostaa roolinsa työvoimapolitiikan osana ja osuutensa ympäristöön sekä ilmastonmuutokseen vaikuttajana.

Omassa toiminnassa tiedostetaan isoista investoinneista johtuva velkaantuminen ja investointipäätöksiin liittyvät sopimusriskit. Kuntayhtymän talous ja taloudenhallinta ovat hyvin hoidettuja, joka antaa mahdollisuuden sietää ei-toivottujen taloudellisten riskien toteutumista.

Toiminnallisena riskinä todetaan ikäluokkien pienenemisestä johtuva perustutkinnon opiskelijamäärän väheneminen. Tähän on varauduttu suunnitelmallisuudella ja opiskelijapohjaa laajentamalla. Yhteistyö työelämän kanssa torjuu ko. riskin toteutumista.

Toiminnan kannalta olennainen riski on henkilöstöriski. Henkilöstö on suurin ja tärkein voimavara. Työilmapiiriä ja työssäjaksamista seurataan jatkuvasti. Henkilöstöriskejä pyritään hallitsemaan mm. toimivalla ennakkoivalla henkilöstösuunnittelulla ja sijaisjärjestelyillä.

Tulevaisuudessa ennakoidaan ICT-riskien kasvavan ja niihin kohdistuviin hyökkäyksiin on varauduttu ja tietoturvaohjeistusta on tarkennettu. Tähän liittyy myös tietosuojan toteutuminen, johon on järjestetty koulutusta ja vaaratilanteita harjoiteltu.

Oppimisympäristöihin ja toimitiloihin liittyvät riskit on tunnistettu.

Turvallisuuteen on kiinnitetty huomiota. Turvallisuismääräysten noudattamiseen on panostettu ja niiden noudattamista on valvottu. Koulutuskuntayhtymän omaisuus on vakuutettu.

Sisäisen valvonnan päätavoite on hallita muun muassa niitä riskejä, jotka uhkaavat kuntayhtymän toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Konsernijohto vastaa kuntalain mukaan konsernivalvonnan järjestämisestä. Kuntayhtymän hallintosäännössä on määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Tilivelvolliset viranhaltijat ovat arvioineet tulosalueensa sisäisen valvonnan riskienhallinnan tilannetta ja tarvittaessa puuttuneet ja tehneet korjaustoimenpiteitä. Valvonnoissa ja pistokokeissa on todettu, että sääntöjä, määräyksiä ja ohjeita noudatetaan pääsääntöisesti.

Toiminnallisista tavoitteista saavutettiin 69 % ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin yleisellä tasolla.

Sisäisen valvonnan voi todeta olevan kunnossa ja aiempina vuosina esille tullut dokumentointi on kehittynyt parempaan suuntaan. Tiedonkulku ja vuorovaikutus ovat edelleen yleisimpiä tyytymättömyyden aiheita. Toiminnassa asiakaslähtöisyys on merkittävää ja sen toteutumista on seurattu.

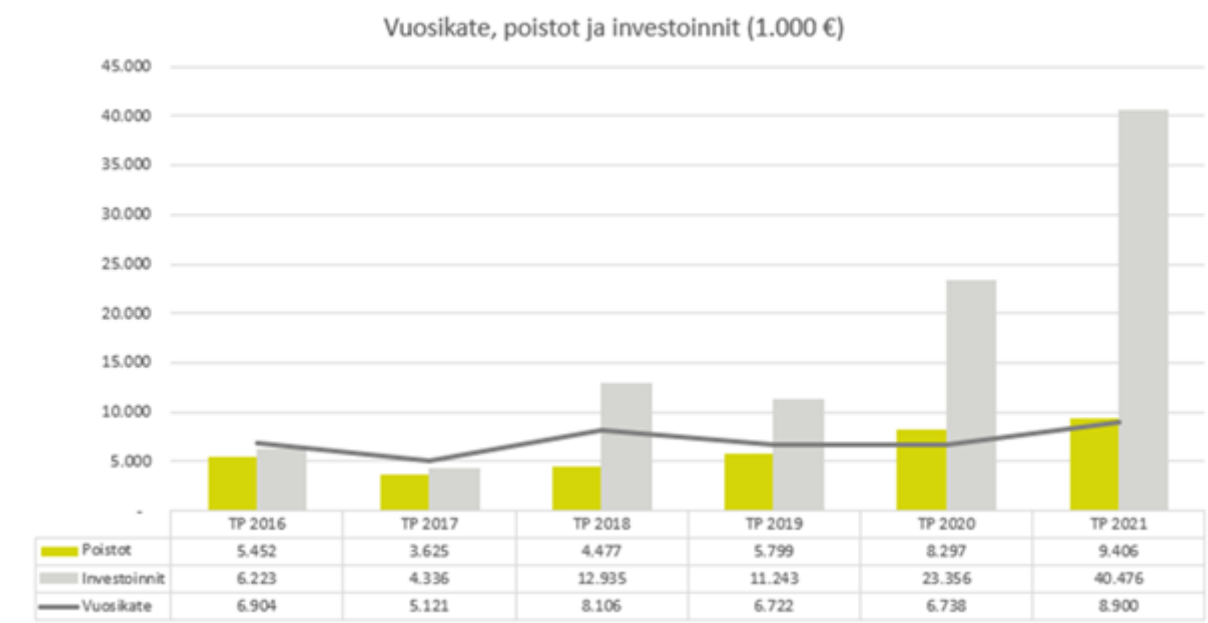
5.4. Taloudellinen kehitys

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitukseen osallistuvat kunnat ja valtio yhdessä. Kunnan omarahoitus lasketaan erikseen lukiokoulutukseen (86,18 euroa/kunnan asukas) ja ammatilliseen koulutukseen (181,87 euroa/kunnan asukas) eli lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen kunnan omarahoitukset yhteensä vuonna 2021 olivat 268,15 euroa/asukas.

Koulutuksen järjestäjän perusrahoituksena myönnettävä rahoitus perustuu profiilikertoimella painotettujen tavoitteellisten opiskelijavuosien osuuteen kaikkien järjestäjien painotetuista tavoitteellisista opiskelijavuosista sekä hakemuksesta myönnettävään harkinnanvaraiseen korotukseen.

Rahoitus myönnetään suoraan koulutuksen järjestäjälle. Ammatilliseen koulutukseen kohdennettava valtionrahoitus on talousarvioperusteinen. Koulutuksen järjestäjä päättää rahoituksen käyttämisestä järjestämisluvan mukaiseen toimintaansa tehokkaimmalla tavalla tavoitteidensa saavuttamiseksi ja toimintansa kehittämiseksi.

Kuntayhtymässä on tällä hetkellä menossa uuden kampuksen rakentaminen. Hanke on tarkoitus rahoittaa osin lainalla sekä osin ”Mölymäen” Presidentinkadun tontteja myymällä. Tämänhetkinen maailmanpoliittinen tilanne tuo tonttikauppojen toteutumiseen epävarmuutta ja kokonaisrahoituksen kannalta tämä voi lisätä investoinnin lainatarvetta arvioitua suuremmaksi.

Kaavio 1. Vuosikatteen, poistojen ja investointien kehitys 2016–2021.

5.5. Strategisten tavoitteiden toteutumisen arviointi

Strategian tehtävä on ohjata kuntayhtymän kaikkea toimintaa ja sen tavoitteiden toteuttamista. Strategian tavoite toteutuu, kun kuntayhtymässä saavutetaan annetut palvelulupaukset ja niille asetetut tavoitteet. Strategiakauden tavoitteisiin edetään vuosittain määriteltävillä, porrastetuilla ja painotetuilla tavoitteilla.

Kuntayhtymän ja tulosalueiden tulostiedoissa on määritelty toiminnan kannalta keskeiset tavoitteet ja niiden toteumat vuonna 2021. Sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet tilikauden ylijäämä/alijäämä ja nettoinvestoinnit ovat sitovia valtuustoon nähden kuntayhtymätasolla ja hallitukseen nähden tulosalueitasolla.

Strategiaa näiden tavoitteiden saavuttamiseksi toteutetaan palvelulupausten kautta, joiden toteutumista tulosalueilla kuvataan edempänä arviointikertomuksen luvussa 5.5.3. Strategian toteutumista on arvioitu tässä arviointikertomuksessa tulosalueiden tavoitteiden toteutumisen kohdalla kuten tilinpäätöksessäkin.

Kuntayhtymän johtajan päätöksellä nimettiin kuntayhtymätasoiset strategiset kehittämistiimit ja niiden kokoonpanot 1.3.2021 alkaen seuraavasti:

- Osaava, hyvinvoiva ja osallistuva opiskelija (sisältää pedagogiikan)
- Osaava, hyvinvoiva ja osallistuva henkilöstö
- Yrityspalvelut, vetovoima ja markkinointi
- Ennakointi, laatu ja ympäristövastuu

Strategiset kehittämistiimit oli tarkoituksenmukaista päivittää vastaamaan kuntayhtymän strategiaa vuoteen 2022. Tiimit on muodostettu palvelulupauksittain. Kehittämistiimeihin haettiin jäseniä avoimen sisäisen haun periaatteella. Itse kuntayhtymän tilinpäätöksestä ei ilmene millaiset kehittämistiimeistä muodostui, keitä kehittämistiimeihin hakeutui, kuinka toiminta on käynnistynyt, mitkä ovat tiimien tavoitteet tai toiminnan tulokset. Henkilöstökertomuksessa on kuitenkin ansiokkaasti kerrottu OHO-tiimin (Osaava, hyvinvoiva ja osallistuva henkilöstö) toiminnasta ja kokoonpanosta vuoden 2021 aikana. Strateginen OHO-kehittämistiimi on keskeinen toimija työhyvinvointiasioiden kehittäjänä ja sillä on selkeät tavoitteet.

5.5.1. Muuttuva toimintaympäristö

Savon koulutuskuntayhtymän toimintaympäristö on talouden jatkuvasta kehityksestä johtuen alati muuttuva. Toimintaympäristöä muuttavat esimerkiksi jatkuvasti kasvava osaajapula, osaamisen vaatimustason kasvu ja uudistuminen, jatkuva opiskelijoiden erilaistuminen, kansainvälisyys sekä teknologian kehittyminen. Tavoitteiden asettaminen toimintaympäristölle edellyttää laajaa verkostomaista yhteistyötä aluekehitykseen vaikuttavien tahojen ja arviointeja tekevien toimijoiden kanssa. Näin on kuntayhtymässä vuoden 2021 aikana toimittu ja kehitetty omaa ennakointijärjestelmää, jotta sen tuloksia voidaan tulevaisuudessa aikaisempaa paremmin hyödyntää.

Kuva 2. Yllä oleva kuvaa oppimisen ja ohjauksen kolmea ympäristöä opiskelijan polulla. Yhdessä ne tukevat yksilöllistä ja jatkuvaa oppimista, opiskelijan ohjauksen merkitys korostuu.

Toimintaympäristön kehitykseen vaikutti edelleen vuonna 2021 suuresti koronapandemia, jonka vuoksi koulutuksia järjestettiin paljon verkossa ja työelämässä.

Kuntayhtymän strategian ydintä on opetuksen ja ohjauksen kehittäminen ja toteuttaminen kolmessa oppimisympäristössä – oppilaitoksella, verkossa ja työelämässä. Toimintamalleja on eri oppimisympäristöissä yhdenäistetty niin, että ne ovat aiempaa asiakas- ja työelämälähtöisempiä. Yksi keskeisimmistä pedagogisen kehittämisen kohteista oli verkko-opetuksen kehittäminen perustamalla tuotantotiimi ja tekemällä yhteisiin opintoihin valmiit verkko-opetusmateriaalit. Verkkoympäristö koottiin aiempaa selkeämmäksi kokonaisuudeksi.

Kuntayhtymän toimintaympäristön merkittävimmät strategiset ja taloudelliset epävarmuustekijät liittyvät koko maan yleisiin yhteiskunnallisiin ja talouteen liittyviin kehitysnäkymiin ja muutoksiin; maan talouden tuleva kehitys, yleinen turvallisuus, paikallisen elinkeinoelämän kehitys, työttömyys, palvelutuotannon ja toiminnan jatkuvuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa sekä pitkittynyt COVID-19. Kun organisaatio tuntee toimintaympäristöönsä liittyvät riskit, niin se voi paremmin hallita tavoitteiden saavuttamiseen liittyvää epävarmuutta ja pystyy reagoimaan ketterämmin toimintaympäristön muutoksiin.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tilanne on haastava, kun tulevaisuuden työntekijät haluavat ja tarvitsevat entistä yksilöllisempiä työpolkuja saadakseen jatkossa työntekijöitä. Vastavuoroisesti koulutuskuntayhtymän on kuunneltava tarkemmin työelämän tarpeita.

5.5.2. Perustehtävä, visio ja arvo

Perustehtävä on lupauksemme yhteiskunnalle ja arvomme on luottamus. Visiomme on olla kestävän tulevaisuuden tekijä.

Kuva 3. Savon koulutuskuntayhtymän visio.

Tilinpäätöksen toimintakertomusosa ei suoraan vastaa siihen, kuinka taloussuunnitelmassa määritellyt perustehtävä, visio ja arvo ovat vuoden aikana toteutuneet, joten tarkastuslautakunnan on vaikea arvioida asiakirjan pohjalta, kuinka suunnitelman asettamat tavoitteet on saavutettu. Näitä käsitellään kuitenkin osittain tulosalueiden tavoitteiden toteutumista arvioitaessa.

Tarkastuskäynneillä nousi vuoden aikana esille, että perustehtävää on toteutettu järjestämällä työelämälähtöistä ja tutkinnonperusteiden mukaista perustutkinto-, ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutusta, oppisopimuskoulutusta sekä kaksoistutkintoon tähtäävää koulutusta. Opinnoissa huomioidaan opiskelijan etu, muun muassa tunnistamalla ja tunnustamalla aiemmin hankittu osaaminen osaksi tutkintoa. Kuntayhtymän arvoa on toteutettu muun muassa toimimalla yhteisesti sovittujen periaatteiden mukaisesti, tasa-arvoisesti ja pitämällä kiinni annetuista lupauksista.

5.5.3. palvelulupaukset

Lupaus opiskelijalle

Tarjoamme laadukkaan, yksilön tarpeet huomioivan, ammattitaitoisen ja motivoituneen henkilöstön antaman opetuksen ja ohjauksen terveellisissä, turvallisissa, esteettömissä ja nykyaikaisissa oppimisympäristöissä. Otamme opiskelijaksi joustavasti. Meiltä valmistuu osaavia ja ammattiylpeitä ammattilaisia.

Mittarit

- opiskelijapalaute
- työllistyminen sekä jatko-opintoihin siirtyminen
- tutkintojen ja tutkinnon osien määrät

Opiskelijoiden tyytyväisyyttä koulutukseen mittaava opiskelijapalaute saavutti juuri tavoitteen (4,0). Opiskelijapalautteen vastausaktiivisuus ei saavuttanut 70 %:n tavoitetta, vaan jäi 54 %:iin (edellisenä vuonna 62 %).

Tulokseen vaikuttaa se, että päättökysely lähetetään opiskelijoille linkkinä sähköpostiin vasta opintojen päätyttyä, eikä opiskelijoita erityisesti motivoida vastaamaan. Ongelma on valtakunnallinen, mutta koulutuksen järjestäjän tulisi kehittää keinoja vastausaktiivisuuden nostamiseen.

Opiskelijoiden arvio työllistymisestään on erittäin hyvä 82 % tavoitteen ollessa 70 % ja vastaava arvo vuonna 2020 oli myös 82 %. Toimintasuunnitelmasta ja -kertomuksesta ei käynyt ilmi, kuinka opiskelijat ovat siirtyneet jatko-opintoihin ja oliko tavoitetta asetettu. Olisiko tarpeen myös mitata, onko opiskelija työllistynyt koulutustaan vastaavaan ammattiin?

Tavoitetutkintojen määrä ei täyttnyt. Tutkintojen osien määrälle ei ollut asetettu tavoitetta eikä tilinpäätöksessä ole toteumaa. Tutkintojen määrän tavoite oli 2 650, toteumaksi jäi 2 227. Tutkintojen määrä jäi tavoitteesta 423 tutkintoa eli 15,7 %.

Lupaus työelämälle

Toimimme työelämän aktiivisena kumppanina osaavan työvoiman kouluttamiseksi läpi työuran yritysten eri tarpeisiin. Kehitämme maakuntaa ja työelämää verkostoituen muiden toimijoiden kanssa.

Mittarit

- työelämäpalaute
- työelämässä oppimisen määrä ja laatu
- työllistyminen

Työelämäpalautteen tavoitteeksi oli asetettu 4,0 ja tavoite saavutettiin kuntayhtymätasoisesti.

Lupaus henkilöstölle

Tuemme henkilöstöä palvelulupausten toteuttamisessa mahdollistamalla osaamisen kehittämisen, tarjoamalla terveellisen, turvallisen ja nykyaikaisen työympäristön, jossa johtaminen on avointa, tasapuolista, kannustavaa ja vuoropuhelua edistävää.

Mittarit

- työyhteisökysely (ml. kuukausifiilismittaus)
- sairauspoissaolot
- henkilöstön kehittämismenot

Kuntayhtymän työolobarometrin toteuma oli 3,7. Tulos on edellisvuotta parempi, ja asetettu tavoite saavutettiin (3,7). Kuukausifiilismittauksen tavoitetta ja tuloksia ei ole avattu tilinpäätöksessä tai henkilöstökertomuksessa.

Sairauspoissaoloja vuonna 2021 oli 10 750 kalenteripäivää, mikä on 732 päivää (7,3 %) enemmän kuin vuonna 2020. Vuosiin 2019 ja 2020 verrattuna lyhyet sairauspoissaolot ovat vähentyneet, mutta pitkät sairauspoissaolot ovat lisääntyneet. Kehitys on huolestuttava pitkäaikaisen tai pysyvän työkyvyttömyyden riskin kannalta.

Henkilöstön kehittämismenojen tavoitetta (2,8 % kaikista henkilöstömenoista) ei saavutettu, tulos oli 1,4 %. Pienentymiseen vaikutti koronapandemian aiheuttamat rajoitukset liikkumiseen ja oppilaitoksen ulkopuolella toteutettavien koulutusten vähentyminen. Henkilöstökertomuksessa ei suoraan vastata onko tämä loppaus toteutunut.

5.5.4. Strategiset toimenpiteet

Strategian toteuttaminen tapahtuu taloussuunnitelman mukaan vuosittain talousarvion laadinnan ja hyväksymisen yhteydessä määriteltävien porrastettujen ja painotettujen lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpiteiden avulla. Kuntayhtymän strategian tavoite toteutuu, kun annetut palvelulupaukset ja niille asetetut tavoitteet saavutetaan asetetuilla strategisilla toimenpiteillä. Talousarvioon ja tilinpäätökseen ei ole selvästi kirjattu vuodelle 2021 toimenpiteitä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Toiminnan kannalta keskeisimmän tavoitteet ja niiden toteumat on määritelty kuntayhtymän ja tulosalueiden tulokorteissa.

SUOSITUS 3:

Strategiset tavoitteet ja niihin johtavat konkreettiset toimenpiteet sekä mittaristo on esitettävä selkeästi uudessa strategiassa.

6. Tulosalueiden tavoitteiden toteutuminen

Kuntayhtymän hallitus hyväksyi kokouksessaan kesäkuussa 2021 mallin toimintojen uudelleen organisoinniseksi, joka tuli voimaan 1.1.2022. Loppuvuoden 2021 aikana valmistauduttiin uuteen toimintamalliin, ja se vaikutti muun muassa kuntayhtymän hallintosäännön päivittämiseen. Toiminta uudessa mallissa on jaettu kolmeen tulosalueeseen, joita ovat oppimispalvelut, tukipalvelut ja kuntayhtymän johto.

6.1. Oppimispalvelut

Oppimispalvelujen tulosalue toteuttaa koulutuksen järjestäjän järjestämisluvan mukaista perustehtävää järjestämällä nuorten, aikuisten ja maahanmuuttajien ammatillista perus- ja lisäkoulutusta (perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoja), työvoimakoulutusta, henkilöstökoulutusta ja ei-tutkintoon johtavaa ammatilliseen koulutukseen valmentavaa (käytetään myöhemmin lyhenteenä tekstissä, Valma) ja työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa (käytetään myöhemmin lyhenteenä tekstissä, Telma) koulutusta. Valma-koulutus muuttuu syksyllä 2022 tutkintokoulutukseen valmentavaksi Tuva-koulutukseksi. Lisäksi oppimispalvelujen tulosalueella järjestetään oppisopimus-, lukiokoulutusta ja aikuisten perusopetusta Varkauden lukiossa. Sakky Yrityspalvelut toimii työelämän palvelukanavana koulutusten myynnissä ja koordinoinnissa. Osa koulutuksista toteutetaan Savon Koulutus Oy:n kautta.

Oppimispalveluiden toimintaa ja toiminnan kehittämistä ovat ohjanneet kuntayhtymän strategia ja toimintaympäristön nopeat muutokset ja opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuspoliittiset tavoitteet.

Kuntayhtymän omistuksessa olevat pellot on vuokrattu ja metsät ovat metsäopetuksen käytössä.

Hyvinvointi	Liikenne	Liiketalous
Lukio	Matkailu ja ravitseminen	Metsä, maatalous ja puutarha
Rakentaminen, sähkö ja turvallisuus	Teollisuus	Yhteiset opinnot

Kuva 4. Oppimispalvelujen tulosalueen osaamispoolit

Pedagogiikka ja oppimisen kehittyminen

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopisteenä oli pedagogiikan ja oppimisen kehittyminen. Pedagogisessa kehittämisessä näkyy ajatus oppimisen ja ohjauksen kolmesta toimintaympäristöstä, jotka ovat oppilaitos, verkko-opetus ja työelämä ja niissä on omat vaatimuksensa ja tarpeensa niin opettajuudelle kuin opiskelijallekin.

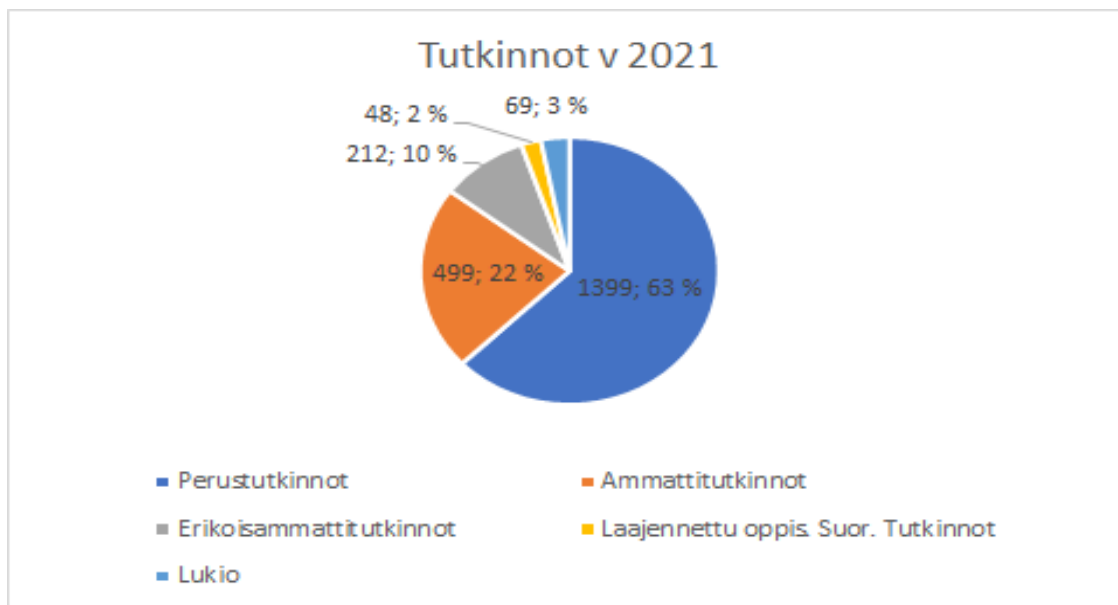
Opettajille opetuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen on järjestetty ohjausta tiimi- ja pienryhmätyöllä. Isoimmat panokset on laitettu oppimisympäristöjen kehittämiseen ja siihen liittyen uusien oppimistehtävien laadintaan sekä lähi- että verkko-opetuksessa.

Savon ammattiopisto ottaa hakijoita opiskelijaksi strategiansa ja palvelulupausten mukaisesti joustavasti. Esimerkiksi luonnonvara-alalle opiskelijoista tulee jatkuvan haun kautta 80 %. Keskitetty perustutkintojen jatkuvan haun opiskelijavalinnan toimintamalli on selkeyttänyt hakuprosessia hakijoille, yhteistyöverkostoille ja hakutoimistolle ja nopeuttanut hakemusten käsittelyaikataulua. Etäopetuksen ja oppisopimuskoulutusten avulla opetuksen tarjontaa on saatu laajennettua varsinaisen toiminta-alueen ulkopuolellekin. Jatkuvan haun kautta tuleville opiskelijoille järjestetään yhtenäisiä noin kerran kuukaudessa toteutettavia opintojen aloituksen Starttipäiviä.

Opiskelijan tilanteen ja tarpeen mukaan käytetään yksilöllistä tai pienryhmäohjausta yhteistyössä tutoropettajan ja opiskelijahuollon välillä. Tarvittaessa käytetään ammatinohjausta vaihtoehtoisten koulutuspolkujen hakemiseen.

Kuntayhtymässä toteutettiin edelleen pedagogisia katselmuksia. Pedagogisessa katselmuksessa katselmoitiin tutkintokohtaisesti opetus- ja oppimisprosessin toteutumista kokonaisuudessaan (opetuksen suunnittelu ja valmistelu, opetuksen toteuttaminen, oppimisympäristön organisointi ja opetusmateriaali, opiskelijoiden ohjaus ja arviointi, asiakirjat ja toimitilat). Pedagoginen katselmus sisältää sähköiset kyselyt opiskelijoille ja opettajille, asiakirjojen katselmoinnin ja Wilma-kirjaukset.

Koulutuspäälliköt ovat tavanneet osaamisalueensa opiskelijoita, jalkautuneet opetustilanteisiin ja arvioineet käytännössä opetussuunnitelmien ja koulutusten toteutussuunnitelmien toteutumista.

Kuva 5. Tutkintojen määrät ja osuudet v. 2021.

Työolobarometrin mukaan oppimispalveluiden tulos oli 3,6, jossa on parannusta edellisvuoteen 0,1 yksikköä. Tavoitteeseen 3,7 ei päästy. Vuoden 2021 aikana on palvelulupausten mukaisesti rakennettu uusia terveellisiä ja turvallisia toimitiloja, parannettu työoloja ja työssä viihtymistä sekä kehitetty esimiestyötä. Henkilöstön kehittämismenoihin käytettiin 1,6 % kaikista henkilöstömenoista. Tavoitteena oli 2,8 %. Kehittämistoimintaa on järjestetty ja se on toteutunut halvemmallalla etäyhteyksien kautta.

Oppimispalveluiden talousarvion toteutuminen

Oppimispalveluiden ammatillisen koulutuksen opiskelijatavoitteena oli 5 800 opiskelijavuotta ja lukio koulutuksen opiskelijamäärätavoite oli 235 opiskelijaa.

Oppimispalveluiden vuoden 2021 talousarvio laadittiin siten, että talousarvioon sisältyvä valtionosuusperusteista tulo- ja avustusrahoitus oli 54,6 miljoonaa euroa (talousarviomuutoksen jälkeen 57,453 milj. euroa), toteuman ollessa valtionosuusrahoituksen osalta noin 59 milj. euroa. Lukiokoulutuksen valtionosuusrahoitus talousarviossa oli 1,366 miljoonaa euroa ja toteuma 1,466 miljoonaa euroa.

Yhteensä tulosalueelle talousarviossa toimintatuottoja oli arvioitu 62,113 miljoonaa euroa (talousarviomuutoksen jälkeen 63,513 milj. euroa) toteuman ollessa 65,959 milj. euroa. Poikkeama toimintatuotoissa oli 3,85 % eli 2,446 milj. euroa.

Toimintakulut alkuperäisessä talousarviossa oli 42,990 milj. euroa (talousarviomuutoksen jälkeen 42,790 milj. euroa). Toteutuneet toimintakulut yhteensä -43,709 milj. euroa. Poikkeama toimintakuluissa oli -2,15 % eli ylitys -918 744 euroa talousarvioon verrattuna.

Oppimispalveluiden tulosalueen osalta yhtymähallitukseen nähden sitova tavoite on tilikauden alijäämä (talousarviomuutoksen jälkeen -796 786 euroa), tilikauden toteuma ylijäämä 786 679 euroa. Yli-/alijäämä on 1,583 milj. euroa parempi kuin talousarviossa. Talousarvio toteuma oli 98,7 %.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama
Toimintatuotot	63 513 103,41	65 595 376,25	-2 446 272,84
Toimintakulut	-42 790 137,00	-43 708 880,50	918 743,50
Toimintakate	20 818 466,41	22 050 495,75	-1 232 029,34
Vuosikate	20 818 466,41	22 050 332,65	-1 231 866,24
Tilikauden tulos	19 843 340,90	21 354 200,94	-1 510 860,04
Tilikauden ylijäämä	19 913 340,90	21 424 200,94	-1 510 860,04

Taulukko 6. Oppimispalveluiden talousarvion 2021 ulkoisten tulojen ja menojen tavoitteiden ja toteuman vertailu

Oppimispalvelujen ulkoinen talousarvio ylittyi 1,511 milj. euroa. Toteuma oli 107,6 %.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama
Vuosikate (ulkoinen + sisäinen)	108 438	1 412 810	-1 304 372
Tilikauden tulos (ulkoinen + sisäinen)	-866 687	716 679	-1 583 366
Tilikauden ylijäämä	-796 687	786 679	-1 583 366

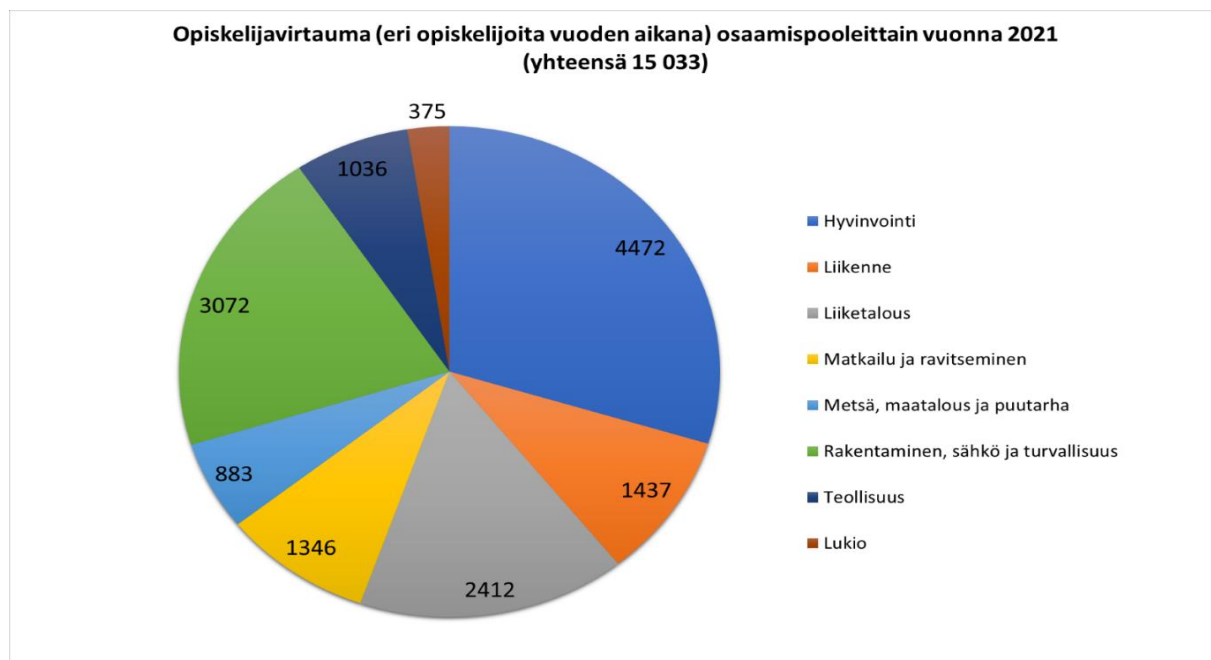
Taulukko 7. Oppimispalveluiden talousarvion 2021 tilikauden tulos ja ylijäämä (ulkoinen + sisäinen)

6.1.1. Savon ammattiopisto

Savon ammattiopiston omat toimipisteet vuonna 2021 olivat Iisalmessa, Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Varkaudessa.

Koulutuksen järjestäminen perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämään ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa (VN/25800/2021) ja lukiokoulutuksen järjestämislupa (45/530/2008). Savon ammattiopistossa toteutettiin koulutusta hyvinvoinnin, liikenteen, liiketalouden, lukion, matkailun ja ravitsemisen, metsän, maatalouden ja puutarhan (sisältäen ympäristö), rakentamisen, sähkön ja turvallisuuden, teollisuuden sekä Valman ja maahanmuuttajakoulutuksen pooleissa.

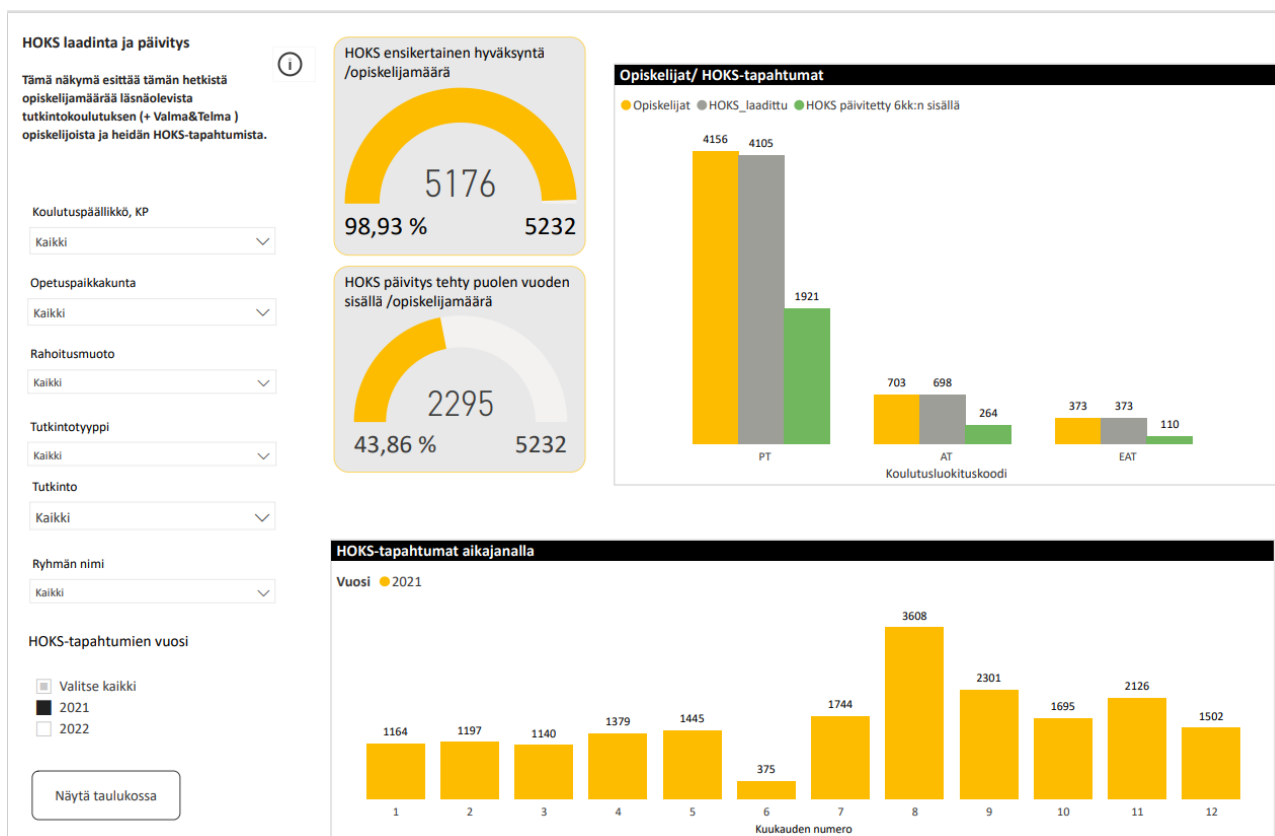
Ammatillisen peruskoulutuksen painottamattomien opiskelijavuosien tavoite oli 5 800 ja toteuma 6 315. Yksi syy opiskelijavuositavoitteen ylittymiseen on tutkinnon osien suorittamisen lisääntyminen. Kaikkien osaamispoolien yhteenlaskettu opiskelijavirtauma oli 15 033 opiskelijaa (opiskelijavirtaumaan lasketaan kaikki opiskelijarekisteriin kirjatut opiskelijat kaikissa koulutuksissa rahoituksesta ja opiskelun kestosta riippumatta). Opiskelijavuositavoitteen määrän lisääntymiseen on vaikuttanut merkittävästi oppisopimusten määrän lisääntyminen, uusien koulutusten ja työelämän palvelumallin eli Sakky Yrityspalvelujen kehittäminen. Opiskelijavirtaumasta 907 opiskelijan äidinkieli oli muu kuin suomi ja 694 opiskelijan kansalaisuus oli muu kuin Suomi. Suurimmat osaamispoolit olivat hyvinvointi (sisältää Valma ja Telma), rakentaminen, sähkö ja turvallisuus sekä liiketalous.

Kuva 6. Opiskelijavirtauma. Lähde: opiskelijatilasto.

Opetuksessa siirryttiin viiden viikon jaksojärjestelmään. Tavoitteena oli saada opiskelijoille henkilökohtaiset opintopolut ja tasoittaa henkilöstön työkuormaa. Oppimispalveluiden organisaatioon on lisätty YTO- eli yhteisten tutkinnon osien pooli, joka vastaa yhteisten tutkinnon osien opetuksen ja ohjauksen toteutuksesta yhteistyössä ammatillisten opintojen poolien kanssa.

Oppimispalveluiden kehittämispalveluiden painopisteenä olivat erinomainen opetus ja ohjaus, mitkä perustuvat jokaiselle opiskelijalle laadittavaan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan (HOKS). HOKS-prosessin sisäinen itsearviointi/auditointi suoritettiin vastualueittain. Tämän perusteella kehitettiin opiskelijalähtöistä HOKS-prosessia ja toteutettiin aloittavien opiskelijoiden niin sanottu HOKS-viikko heinäkuun viimeisellä viikolla. Kuvassa 6 näkyy HOKSien laadintatilanne kuukausittain ja päivitystilanne kuuden kuukauden sisällä.

Kuva 7. HOKS:n laadinta opiskelijoille.

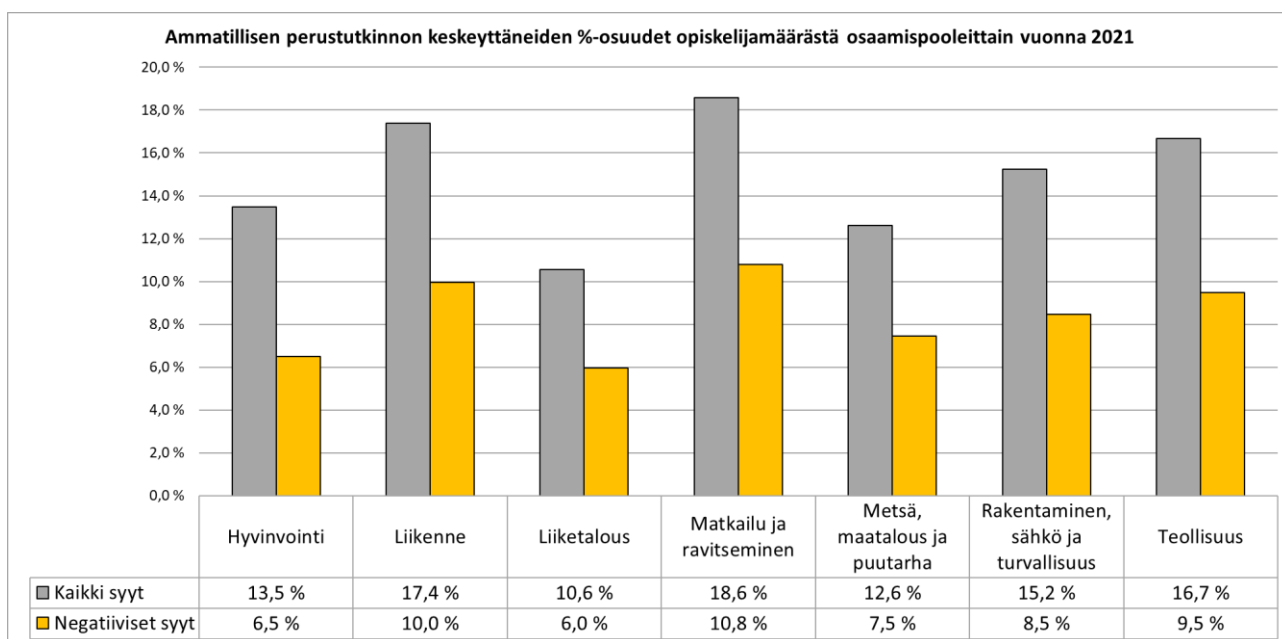
Oppimisympäristöjen yhdenmukaistamisessa keskeistä oli verkko-opetuksen kehittäminen, johon perustettiin tuotantotiimi ja tuotettiin verkko-opetusmateriaalia.

Tiedolla johtamista kehitettiin kehityspalveluiden kanssa (muun muassa IMS, RapSa ja Intra). Tietoa kerätään niin paljon ja niin monille tahoille, että kaikkea siitä ei pystytäkään parhaalla mahdollisella tavalla hyödyntämään. Tämän on todettu olevan selkeä kehittämiskohde. Laativastaavat tai koulutuspäälliköt käyvät aloilla saadut palautteet läpi henkilöstön kanssa. Tutor –opettaja tai laativastaava käy palautteet läpi opiskelijoiden kanssa.

SUOSITUS 4:

Kuntayhtymässä kerätään paljon tietoa. Kerättävän tiedon tarkoituksenmukaisuutta on arvioitava ja tiedon hyödynnettävyyttä kehitettävä.

Edellisvuoden arviointikertomuksessa on kiinnitetty huomiota opiskelijoiden negatiiviseen keskeyttämiseen. Mittari kertoo ammatillista perustutkintoa suorittavien opiskelijoiden koulutuksen keskeyttämisestä silloin, kun opiskelijalla ei ole selvää jatkosuunnitelmaa ja hänellä on laadittu HOKS (=henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma). Negatiivisten keskeyttäneiden opiskelijoiden osuus oli 8,0 %. Koulutuskuntayhtymän tuloskortissa tavoitetaso oli 6,2 %. Keskeyttämisten vähentämiseksi on tehty jatkuvasti määrätietoista työtä muun muassa opiskelijoiden aloitusjaksoja ja tutoropettajuutta kehittämällä. Oppivelvollisuuden laajentamisella on arvioitu olevan osaltaan vaikutusta keskeyttäneiden määrän lisääntymiseen. Tulevina vuosina nähdään oppivelvollisuuden muutoksen vaikutus negatiivisten keskeyttämisten kehitykseen.

Kuvio 2. Lähde: Opiskelijahallintopalvelut (Primus).

Lisäksi Valma ja Telma koulutuksissa keskeytti yhteensä 105 opiskelijaa, joista 46 siirtyi toiseen koulutukseen oppilaitoksen sisällä, 23 opiskelijaa erosi positiivisen syyn takia ja 36 opiskelijaa erosi negatiivisen syyn takia.

SUOSITUS 5:

Keskeyttämisten määrä on lisääntynyt. Määrätietoista kehittämistyötä opiskelijoiden alkujaksojen ja tutoroittajuuden osalta kannattaa jatkaa yhteistyössä oppilaitoksen ja kuntien järjestämän opiskelijahuollon kanssa.

6.1.2. Varkauden lukio ja aikuislinja

Varkauden lukion opiskelijamäärätoteuma vuonna 2021 oli 235,2 (tavoite 235), joista yo-tutkinnon suoritti 69 opiskelijaa.

Lukion pedagogisen toiminnan painopisteenä oli opiskelijälähtöisyys, josta saatiin opiskelijakyselyssä tulokseksi opettajien ja opiskelijoiden vuorovaikutuksesta 3,84/5 ja opiskelijoiden kokemasta tasapuolisesta kohtelusta 4,19/5. Opintojen henkilökohtaistamiseen käytettiin testejä ja yksilöhaastatteluja, joiden perusteella rakennettiin jokaiselle opiskelijalle oma opiskelijanpolku. Uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön elokuussa 2021. Eri aineiden yhteiskurssit koettiin myönteisinä yhteiskuntaopissa ja äidinkieliessä. Opiskelijoiden kansainvälinen yhteistyö jäi suunniteltua vähemmälle Covid-19 pandemian takia.

Varkauden lukio sijoittuu hyvin joka toinen vuosi toteutettavassa lukiokyselyssä. Terveystietokeskus (THL) kerää toisen asteen oppilaitosten toimipisteiltä terveydenedistämiseksi liittyvää tietoa yhteistyössä Opetushallituksen kanssa.

Tiedot kerätään syksyisin, kahden vuoden välein parillisina vuosina. Tiedot raportoidaan pisteytettynä ja valmiina yhteenvetoina.

Käsiteltyjä teemoja tiedonkeruissa ovat mm.

- hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seurannan näkyminen opetussuunnitelmassa
- opiskeluhuollon toiminta ja palvelut esim. saatavuus ja resurssit
- oppilaitoksen toimipisteiden arkipäivässä esiintyvät epäkohdat, niiden kirjaamistavat ja niihin puuttuminen
- opiskelijoiden ja huoltajien osallisuus
- oppilaitosympäristön terveellisyys ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastukset

Varkauden lukio 2020

	Varkauden lukio	Koko maa
Lukiokoulutus, kaikki yhteensä	84	66
Sitoutuminen	100	81
Johtaminen	80	77
Seuranta ja tarveanalyysi	73	66
Voimavarat	100	59
Yhteiset käytännöt	83	62
Osallisuus	72	69
Muut ydintoiminnot	80	49

KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN TEKIJÄ

VARKAUDEN
LUKIO

Kuva 8. Joka toinen vuosi toteutettavan valtakunnallisen lukiokyselyn tulokset vertailtuna Varkauden lukioon.

SUOSITUS 6:

Varkauden aikuislukion toimintaa ei tällä hetkellä käytännössä ole. Suositellaan lukion aikuislinjan käyntiin saattamista tai päätöstä toimenpiteistä aikuislukion toimintaan.

6.1.3. Yhteenveto oppimispalveluihin tehdyistä arviointikäynneistä

Arviointikäynneillä on keskusteltu opiskelijoiden, henkilöstön ja päälliköiden kanssa. Koulutuspäälliköt ovat toimittaneet tarkastuslautakunnalle vastualueitaan koskevat esitietolomakkeet.

Kuva 9. Tarkastuslautakunnan (2017–2021) arviointikäynti syksyllä 2021 lentokonealalle ja tutustuminen lentokonealan opetussimulaattoriin.

Lentokoneala:

Savon ammattiopiston lentokonealan yksikkö on yksi Suomen seitsemästä lentokonealan koulutusta antavasta yksiköstä. Yksiköt tekevät yhteistyötä keskenään sekä ilmailualan työpaikkojen kanssa. Koulutuksen aikana on mahdollista suorittaa alan toisen asteen tutkinto sekä ilma-aluksen huoltohenkilöstön lupakirjaan valmistava koulutus. Tutkinnon vaatimukset on määritellyt Opetushallituksen julkaisemassa tutkinnon perusteissa, mikä pohjautuu Euroopan unionin komission 1321/2014 asetukseen.

Ala poikkeaa muista koulutuskuntayhtymän opintoaloista muun muassa hallinnoinnin ja johtamisen osalta. Koulutusreformin muutokset eivät koske alaa samalla tavoin kuin muita aloja. Opetuksesta vastataan kansainväliselle ilmailuvalvonnalle. Opintoihin kuuluu 10 viikon työelämäjakso, muutoin opiskellaan oppilaitoksella ja myös näytöt tehdään omissa tiloissa. Kuullun mukaan jatkossa ongelmaksi on nousemassa rahoitus, sillä jo nyt kalliin koulutuksen rahoituskorikerroin on heikkenemässä.

Yleisvaikutelmana alalta on ”jämpä” ilmapiiri sekä vaikutelma hyvästä ja tasa-arvoisesta johtamisesta. Mottona ”sovitaan, mitä tehdään, tehdään niin kuin on sovittu”. Henkilökunta on ammattitaitoista ja tehtävät on selkeästi jaettu vastuuhenkilöille. Henkilöstö on pääosin armeijataustaista. Lähivuosina tulossa rekrytointitarpeita, joiden haaste on mistä saadaan ammattitaitoisia opettajia.

Oppilailta vaaditaan opinnoissa 90 % läsnäoloa. Arviointi ei ole ammattiaineiden osalta osaamisperusteista, vaan perustuu opetusminuutteihin. Opintojen etenemistä seurataan manuaalisesti Excelillä sillä Wilma-järjestelmä ei sovellu sujuvasti alan erityislaatuiseen opetuksen toteutukseen. Tarkastuslautakunta sai vaikutelman, että alalla on vahva arvoperusta, opiskelu on kurinalaista ja siten saavutetaan lentokonealalla oikea opiskelu- ja työasenne.

Alalla on yllättävän vähän keskeytyksiä. Tämä ilmeisesti johtuu suurelta osin soveltuvuuskokeista, joilla alalle valitaan opiskelemaan alasta oikeasti kiinnostuneet ja alalla pärjäävät. Tämä on tärkeää, kun kyseessä on ammattiala, jossa turvallisuus on ”elinehto”.

Toimitilat sijaitsevat lentokenttäalueella. Toimitilat ovat ahtaat, mutta erittäin siistit sekä kompaktit. Erityisesti lentokonehalli on pieni ja esimerkiksi työturvallisuuden vaatimia turvavälejä on vaikea toteuttaa, mutta hyvin organisoituna hallitila on saatu riittämään. Alustavia laajennussuunnitelmia on tehty ja tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan ne olisi tarkoituksenmukaista myös toteuttaa. Koneita ja laitteita on uusittu maltillisesti ja ”kierrätys”-periaatteella. Käytössä on mm. simulaattori, jota voidaan käyttää opetuksessa. Simulaattori ei täydellisesti vastaa asentajakoulutuksen tarpeisiin.

Opintoalalla on runsaasti kansainvälistä toimintaa ja yhteistyötä, mitä tarkastuslautakunta piti erittäin hyvänä asiana. Alalta on osallistunut opiskelijoita ammattitaitoa mittaaviin WorldSkills-kilpailuihin, joissa myös on menestytty hyvin. Kilpailutoiminta motivoi sekä opiskelijoita että henkilöstöä ja tuo hyötyä myös rekrytointiin ja alan markkinointiin. Kilpailutoiminnan yhteydessä on syntynyt toimiva vertaisverkosto, joka mahdollistaa toimivan kansainvälisen yhteistyön ja opiskelijavaihdon.

Vastuualue Liikenne 2 osalta tulosalueeseen nähden sitova tavoite on tilikauden alijäämä -256 930 euroa ja toteuma oli -68 991 euroa alijäämäinen, mikä oli talousarviota parempi. Talousarvion toteuma oli 26,9 %.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama
Toimintatuotot	754 510	843 883	-89 373
Toimintakulut	-990 440	-909 874	-80 566
Toimintakate	-235 930	-65 991	-169 939
Vuosikate	-235 930	-65 991	-169 939
Tilikauden tulos	-256 930	-68 991	-187 939
Tilikauden ylijäämä	-256 930	-68 991	-187 939

Taulukko 8. Vastuualue: Liikenne 2.

Varkauden lukio:

Opiskelijat kokevat saavansa opetusta yleisesti hyvin ja he pystyvät vaikuttamaan asioihin. Opiskelijaterveydenhuollon toiminta koettiin huonoksi. Lukion toiminnassa tulokortin ei koettu palvelevan lukiota toivotulla tavalla, koska opetus ym. poikkeaa ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmasta.

Opiskelijoille tehdään kyselyitä ja tulokset saadaan pääsääntöisesti purettua ja heidät huomioidaan yksilöinä. Esimerkiksi opiskelijan eristäytyminen muusta opiskelijajoukosta huomioidaan ja siihen puututaan. Mahdollisuus tukiopetukseen on olemassa pienryhmämuotoisesti ja oppimisessa opiskelijaryhmä tukee toisiaan. Eri-tyisopettajatilanne on huono.

Työyhteisö on toimiva ja henki on hyvä.

Varkauden lukion (pooli) osalta tulosalueeseen nähden sitova tavoite on tilikauden alijäämä -397 798 euroa, toteuman ollessa alijäämää -390 681 euroa. Tilikauden yli-/alijäämä on -7 117 euroa parempi kuin talousarviossa. Talousarvio toteuma oli 98,2 %.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama
Toimintatuotot	1 366 200	1 544 188	-177 988
Toimintakulut	-1 760 979	-1 932 422	171 433
Toimintakate	-394 779	-388 234	-6 545
Vuosikate	-394 779	-388 234	-6 545
Tilikauden tulos	-397 798	-390 681	-7 117
Tilikauden ylijäämä	-397 798	-390 681	-7 117

Taulukko 9. Pooli: Varkauden lukio.

Kuva 10. Savon ammattiopisto. Lukion perinteinen tanssiinkutsu.

Varkauden rakentamisen, sähköön ja turvallisuuden pooli:

Opiskelemaan pääsee helposti ja opintojen toteutukseen löytyy joustavat ratkaisut. Aiemmat opinnot tunnustetaan ja tunnustetaan. Työelämäyhteys eri osapuolten välillä toimii hyvin. Yrittävyys ja yrittäjyys huomioidaan toiminnassa. Käytännön yrittäjäelämän ja työarjen käytännön asioiden läpikäymiseen opinnoissa tuntuksi olevan tarvetta.

Toimitilat oppimisympäristönä toimivat ja työyhteisö on toimiva ja ilmapiiri on hyvä.

Opiskelijahuollossa on korjaamisen tarvetta. Lääkäri- ja psykologiapalvelut eivät toimi. Terveystieteiden vastustajille pääsee helpommin. Opinto-ohjaaja resurssi on riittävä ja opinto-ohjaajan ja tutoropettajien yhteistyö pääosin toimivaa.

Työntekijöiden rekrytoinnissa on vaikeuksia. Niillä aloilla, joilla henkilöstötilanne on saatu tasaantumaan, on alettu miettiä uusien pätevyyksien hankkimista kouluttautumalla. Tämä on yksi työn mielekkyyttä lisäävä tekijä. Lisäksi se tuottaa vastuualueelle uutta koulutustarjontaa ja omavaraisuutta esimerkiksi korttikoulutusten osalta.

Vastuualue Rakentaminen 4 osalta tulosalueeseen nähden sitovatavoite on tilikauden alijäämä -349 179 euroa, toteuman ollessa -370 646 euroa alijäämää. Tilikauden yli-/alijäämä on 21 468 euroa huonompi kuin talousarviossa. Talousarvio toteuma oli 106.1 %.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama
Toimintatuotot	2 595 537	2 663 327	-67 790
Toimintakulut	-2 909 404	-3 011 525	102 121
Toimintakate	-313 867	-348 198	34 331
Vuosikate	-313 867	-348 198	34 331
Tilikauden tulos	-349 179	-370 646	21 468
Tilikauden yli-/alijäämä	-349 179	-370 646	21 468

Taulukko 10. Vastuualue: Rakentaminen 4.

Toivalan metsän, maatalouden ja puutarhan pooli:

Opiskelijat ovat motivoituneita ja kokevat ohjauksen toimivan. Palautteiden antaminen ja saaminen perustutkintopuolella toimii hyvin. Aikuispuolella opiskelijat eivät koe sitä niin systemaattiseksi. Opiskelijat kokevat työturvallisuuden toimivan hyvin ja se huomioidaan opetuksessa. Yrittäjyyskoulutukseen voisi kiinnittää enemmän huomiota opiskelijan tarpeiden mukaan. Opiskelijat kokevat, että jatkuva haku oppilaitokseen toimii hyvin ja opinnot alkavat nopeasti.

Opiskelijahuolto toimii hyvin Toivalassa ja siellä vallitsee hyvä yhteisöllinen ilmapiiri. Opiskelijaporukassa huomioidaan kieliongelmat ja opiskelijat auttavat toisiaan.

Luonnonvara-alalla markkinointi toimii hyvin ja koulutuksia muokataan opiskelijatarpeiden mukaan. Esimerkiksi opiskelijatoina osana käytännön opetusta tehdään maksullisia metsäalan töitä yksityisille metsänomistajille.

Luonnonvara-aloilla korostuu käytännön harjoitustyöt erilaisilla työkohteilla. Teemana jokaisessa kohteessa on työn tai palvelun laatuvaatimukset, toiminnan vastuukysymykset sekä hinnoittelu palkansaajana tai yrittäjänä.

Tiimeille ja yksittäisiin koulutuksiin on jaettu määrälliset tavoitteet, jotka ovat toteutuneet pääosin hyvin. Suurin kysymysmerkki tällä hetkellä on maatalousalan ja ympäristöalan koulutuksissa, joiden toteutusta ja

painopisteitä ollaan muuttamassa vuoden 2022 aikana. Tavoitteisiin liittyvät palvelulupausten toteutuminen opiskelijoille, henkilöstölle ja työelämälle näkyvät pääosin tulokortilla.

Keskusteluissa tuli esille opiskelijoiden lisääntyneet ongelmat ja koulukuntoisuuden aleneminen, mikä lisää henkilöstön muuta työmäärää opetuksen ohella.

Henkilöstön perehdyttämiseen tulisi kiinnittää huomiota, mikä tulee esille myös työolobarometrissa (2,90).

Koulutusalat ovat laatineet omasta toiminnastaan kestävä kehityksen osaamislupaukset. Tässä esimerkki metsäalalta.

Poolin metsä, maatalous ja puutarhan osalta tulosalueeseen nähden sitovatavoite on tilikauden ylijäämä 0,432 milj. euroa, toteuman ollessa 1,888 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä on 1,456 milj. euroa parempi kuin talousarviossa. Talousarvio toteuma on 437,2 %.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama
Toimintatuotot	5 777 841	6 942 705	-1 164 864
Toimintakulut	- 5 147 142	- 4 864 382	-282 760
Toimintakate	630 699	2 078 323	-1 447 624
Vuosikate	630 699	2 078 309	-1 447 610
Tilikauden tulos	361 817	1 817 818	-1 456 001
Tilikauden ylijäämä	431 817	1 887 818	-1 456 001

Taulukko 11. Pooli: Metsä, maatalous ja puutarha.

Kuva 11. Savon Ammattiopisto. Metsäalaan on kiinnostusta hyvin laajasti. Erityisen suosittuja ovat olleet metsänomistajien lyhytkurssit.

Toivalan rakentamisen, sähkön ja turvallisuuden pooli:

Opiskelijat ovat motivoituneita, mutta perustutkintopuolella tarvitaan paljon tukea. Yrittäjyyskoulutukseen voisi kiinnittää enemmän huomiota opiskelijan tarpeiden mukaan. Keskusteluissa tuli esille opiskelijoiden lisääntyneet ongelmat ja koulukuntoisuuden aleneminen, mikä lisää henkilöstön muuta työmäärää opetuksen ohella. Opintojen keskeyttämisistä on suhteellisen paljon. Erityisopetuksen tarve on ilmeinen.

Henkilöstön perehdyttämiseen tulisi kiinnittää huomiota. Työnohjaukseen tulisi kiinnittää huomiota muun muassa opettajilla erilaisia käytäntöjä.

Ilmapiiri on hyvä, opetusta saa hyvin opettajilta ja opetus on kannustavaa ja monipuolista. Työtilajärjestelyjen todettiin vaativan kehittämistä.

Alalla opiskelijoille tehtävässä aloituskyselyssä kerätyn ja saadun palautteen tuloksia on käsitelty tiimi- ja vastuualuepalavereissa ja niistä on määritelty tärkeimmät kehittämiskohteet. Vastausten keskiarvot olivat heikoimmillaankin lähes neljä. Käytännössä ei ole tarvetta suurille muutoksille, mutta kaikkia asioita on painotettava aloituksessa ja HOKSin teossa.

Pientä muutoksen tarvetta aloituskyselyjen perusteella todettiin tarvittavan HOKSia laadittaessa siinä, mitkä oppimisympäristöt soveltuvat opiskelijalle, tutkinnon osien valintaan vaikuttamisessa ja keskustelussa opintojen jälkeisistä tavoitteista. Vahvuudeksi kyselyissä koettiin opintojen aloittaminen itselle sopivassa aikataulussa, tuen tarpeen selvittäminen opinnoissa ja oppilaitoksen turvallisuus.

Kaksoistutkinnon suorittaminen on mahdollista kaikissa Savon ammattiopiston perustutkinnoissa, poisluettuna lentokoneasennuksen perustutkinto. Kaikkiaan kaksoistutkinnossa opiskeli 151 opiskelijaa eri kampuksilla. Arviointikäynnillä kuultiin yhtä kaksoistutkinto-opiskelijaa. Tarkastuslautakunta toteaa kuullun perusteella, että ammattiopiston ja lukion kurssien välillä on yhteensovittamisen tarvetta.

Vastuualueen Rakentaminen 1 osalta tulosalueeseen nähden sitovatavoite on tilikauden alijäämä -258 680 euroa, toteuman ollessa -445 952 euroa alijäämää. Tilikauden yli-/alijäämä on 0,187 milj. euroa huonompi kuin talousarviossa. Talousarvio toteuma oli 172,4 %.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama
Toimintatuotot	4 793 227	5 059 704	-266 477
Toimintakulut	-5 112 374	-5 277 040	164 667
Toimintakate	-223 646	-415 273	191 627
Vuosikate	-223 646	-415 324	191 678
Tilikauden tulos	-258 680	-445 952	187 271
Tilikauden ali-/ ylijäämä	-258 680	-445 952	187 271

Taulukko 12. Vastuualue: Rakentaminen 1.

Kuva 12. Rakentamisan opinnottajat alkavat sokkelin teosta.

Kooste arviointikäynneistä:

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikäyntien perusteella, että henkilöstölle on määritelty oppimisympäristön tavoitetila. Keskustelujen perusteella eri tehtävien työnkuvat ja toimintatavat sekä toimintaympäristöissä vaadittava osaamisen määrittely vaativat kehittämistä ja eri toimijoiden yhteistyötä.

Opiskelun toimivuus kolmessa eri oppimisympäristössä vaatii aktiivista seuranta. Se on mahdollisuus, mutta toteutustapa riippuu kunkin opiskelijan henkilökohtaisista lähtökohdista ja tarpeista, mitkä otetaan huomioon jokaisen opiskelijan henkilökohtaisissa osaamisen kehittämissuunnitelmissa (HOKS). Tutustumiskäynneillä korostui opiskelijoiden oppimisvalmiuksien laaja vaihtelu.

Työelämäyhteistyö vaatii uudenlaista toimintatapaa. Kaikki työelämän edustajat eivät todennäköisesti koe kokoustyyppejä palaveritehtävinä hyödyllisinä, koska osallistumisaktiivisuus on laskenut.

SUOSITUS 7:

Osaamispooleissa muodostuu hyviä käytänteitä, joilla saadaan hyviä toiminnan tuloksia. Osaamispoolien tulosten ja hyvien käytänteiden jakamista ja hyödyntämistä suositellaan kehitettävän.

6.2. Kehityspalvelut

Kehityspalvelujen tulosalueen tehtävänä on ohjata ja kehittää kuntayhtymän toimintoja perustehtävän tuloksellisen ja laadukkaan sekä strategian toteutumisen varmistamiseksi.

Kehityspalveluissa tiedolla johtamisen organisointia selkeytettiin ja välineitä kehitettiin strategiarahoituksella. Kehittämistyön osana määriteltiin ja täsmennettiin keskeyttämistä ennakoivia mittareita. Tavoitteena ollut toimintajärjestelmän päivitys saatiin uudistettua. Prosessikuvaukset ja ohjeet on koottu IMS-järjestelmään, jonka intranet on henkilöstön käytettävissä.

Kehittämispalveluiden tavoitteena oli kehittää sen vastuulla olevan hanketoiminnan koordinaatiota ja tehostaa kehittämistä. Osaamispoolien hankevastaavat aloittivat toimintansa ja hankehenkilöstölle ja esimiehille järjestettiin hankeinfo- ja sparraustilaisuuksia. Hankkeiden vaikuttavuuden arviointia uudistettiin.

Vaikuttavuutta arvioitiin mm. koulutuksen kehittämiseen liittyvissä hankkeissa, ympäristöosaamisessa, koulutuksen ja työelämän välisen yhteistyön tiivistämisessä.

Laadunhallinta-asiakirja on päivitetty. Laadunhallintaan liittyvänä on käsitelty ja hyödynnetty amis-kyselyn tuloksia. Vertaisarviointia on hyödynnetty HOKS:ssa ja rakennusalan perustutkinnossa.

Tarkastuslautakunta on aiemmissa arviointikertomuksissa kiinnittänyt huomiota kansainvälisyyteen ja sen lisäämisen tarpeeseen. Kansainvälisen toiminnan edistämiseen käytettiin hanketoimintaa ja uudistettiin kansainvälinen hankesalkku. Kansainvälisyystoiminnassa opiskelijoiden ja henkilöstön liikkuvuus on ollut koronapandemian johdosta vähäistä.

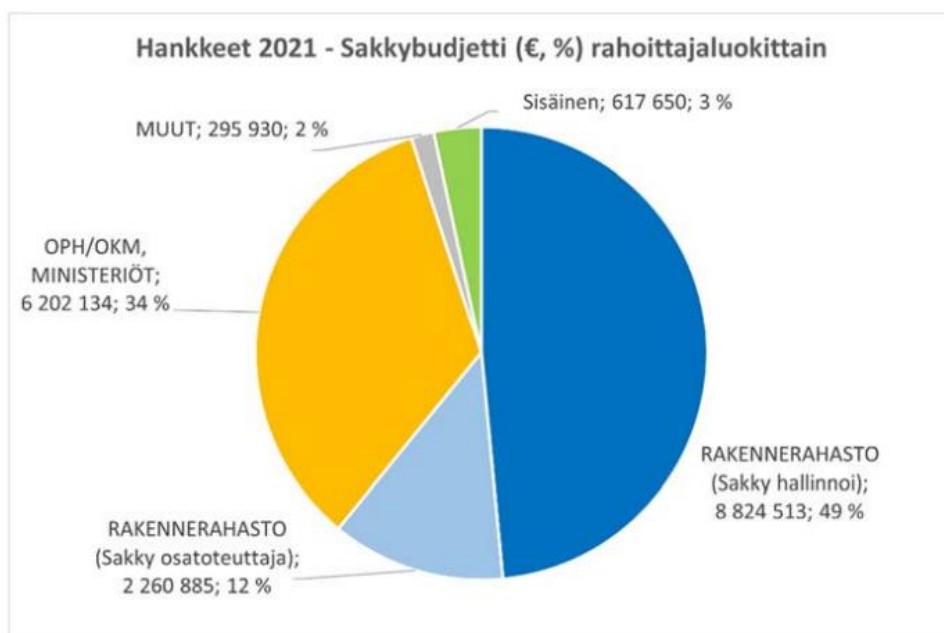
Tuloskortin mukaan kehityspalvelujen toimintatuotot jäivät noin 0,8 milj. euroa tavoitetta pienemmäksi, mikä johtuu kehittämisrahan pienemmästä käytöstä ja jakautumisesta oppimispalvelujen tulosalueen toimintaan. Asiakastytyväisyys jäi alle tavoitteen ja siihen on reagoitu siirtämällä painopistettä oppimispalvelujen kehittämisen tueksi. Henkilöstön kehittämismenoissa jäätiin myös tavoitteesta, johon on syynä koulutusten edullisempi järjestäminen ja toteutumattomuus.

Työolobarometrin vastausaktiivisuus oli korkea, 83 %. Tulos oli tavoitteen mukainen 3,9.

6.2.1. Hanketoiminta

Vuoden 2021 aikana kuntayhtymä oli mukana 83 hankkeessa. Hankekannan kokonaisbudjetti oli noin 40,7 milj. euroa, joissa koulutuskuntayhtymä on mukana. Kuntayhtymän osuus hankkeissa on noin 18 milj. euroa ja hankkeiden koko hankeajan omarahoitusosuus 3,7 milj. euroa. Lukumääräisesti hankkeita on eniten OPH/OKM ministeriöiden kautta, mutta rahallisesti hanketoimintaa on eniten rakennerahastojen kautta.

Hankekannan tilanne on seurattavissa RapSa-järjestelmässä vuoden 2022 alusta alkaen.

Kuva 13. Hankkeet 2021 – Sakkybudjetti (€, %) rahoittajaluokittain.

SUOSITUS 8:

Hankkeiden tavoitteena on vaikuttaa toimintaan. Hankkeiden suunnittelua kehitettävä strategiaa ja toimintaa tukevaksi ja tulokset toimintaa ohjaaviksi.

Kehityspalveluiden tulosalueen talousarvion toteutuminen

Kehityspalveluiden koko tulosalueen vuoden 2021 talousarvio oli laadittu siten, että talousarvioon on budjetoitu toimintatuottoja 3,658 milj. euroa (tuottoihin sisältyy sisäisiä hallintopalveluja 1,636 milj. euroa). Toimintakuluja kehityspalveluille oli budjetoitu talousarvioon 3,658 milj. euroa.

Toimintatuotot toteutuivat 0,745 milj. euroa alle talousarvion, toteuman ollessa 2,193 milj. euroa. Toimintakulut olivat 1,193 milj. euroa pienemmät kuin talousarvio, toteuman ollessa 2,465 milj. euroa. Toimintakatteeksi muodostui toimintatuottojen ja toimintakulujen jälkeen 0,447 milj. euroa.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama
Toimintatuotot	3 657 746	2 912 633	745 113
Toimintakulut	-3 657 746	-2 465 190	-1 192 555
Toimintakate	0	447 443	-447 442
Vuosikate	0	447 150	-447 150
Tilikauden tulos	0	447 150	-447 150
Tilikauden ylijäämä	0	447 150	-447 150

Taulukko 13. Luottamushenkilöhallinto ja kuntayhtymän johto + kehityspalvelut yhteensä.

Kehityspalveluiden tulosalueen osalta yhtymähallitukseen nähden sitovuustaso oli +/-0 euroa, toteuma 204 487 euroa. Kehityspalveluihin sisältyvä luottamushenkilöhallinnon ja kuntayhtymän johdon sitovuustaso on +/-0 euroa, toteuma 242 665 euroa. Kuntayhtymän luottamushenkilöhallinnon ja kuntayhtymän johdon sekä kehityspalveluiden yhteenlaskettu tilikauden ylijäämä on 447 150 euroa, tavoitteen ollessa 0.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama
Toimintatuotot	1 788 390	1 030 540	757 850
Toimintakulut	-1 788 390	-787 587	-1 000 803
Toimintakate	0	242 953	-242 953
Vuosikate	0	242 665	-242 665
Tilikauden tulos	0	242 665	-242 665
Tilikauden ylijäämä	0	242 655	-242 655

Taulukko 14. Luottamus henkilöhallinto ja kuntayhtymän johto.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama
Toimintatuotot	1 869 356	1 882 094	-12 738
Toimintakulut	-1 869 356	-1 677 603	-191 753
Toimintakate	0	204 491	-204 491
Vuosikate	0	204 487	-204 487
Tilikauden tulos	0	204 487	-204 487
Tilikauden ylijäämä	0	204 487	-204 487

Taulukko 15. Kehityspalvelut.

6.3. Yhteiset palvelut

Yhteisiin palveluihin kuuluu seitsemän palvelupoolia, joilla on tärkeitä tehtäviä koko kuntayhtymän kannalta. Niiden toimintaa on avattu tilinpäätöksessä palvelupoolittain.

Hallintopalveluissa tavoitteena oli asianhallintajärjestelmien kehittäminen ja sähköiset toiminnot, mm. sähköinen allekirjoitus ja asiakirjojen sähköinen säilyttäminen. Sopimushallinnan ohjeistus on työn alla. Henkilöstöpalveluissa henkilöstöhallinnon ohjelmiston kilpailutus on työn alla.

Markkinointipalveluissa keskeisintä oli tavoitteen mukaan uusien kampusten markkinointi kuntayhtymän strategian mukaisesti. Markkinointiviestinä ovat olleet uudet oppimisympäristöt. Opiskelijahallintopalveluissa kehittämisen painopisteenä on ollut opiskelijatilastojen käsittelyn tehostaminen ja tietovaraston toiminnan kehittäminen yhteistyössä tietohallintopalveluiden kanssa.

Ravintolapalvelut huolehtivat opiskelijoiden ja henkilöstön hyvinvoinnista tarjoamalla ravitsemuksellisesti täysipainoisia ateriakokonaisuuksia ja kahvilapalveluita. Esimerkiksi aamuisin opiskelijoille ja henkilöstölle tarjottavalla luomupurolla edistetään hyvinvointia arjessa. Ravintolapalveluilla on vuosittain päivitettävä ympäristöohjelma. Toiminnassa on valmistauduttu suunnitellun mukaisesti uusiin toimintaympäristöihin siirtymiseen.

Talouspalveluissa tavoitteen mukaisesti on kehitetty sisäistä laskentaa ja raportointia päätöksenteon tueksi. Talouden ja opiskelijavuosiokertymien seurannassa on käytössä reaaliaikainen PowerBi-raporttityökalu. Keskeisen kehityksen näkökulma on toteutunut kierrättämällä käytöstä poistettua irtaimistoa.

Tietohallintopalveluissa kehittämisen painopisteinä olivat järjestelmien kehittäminen ja tietovaraston toiminnan kehittäminen. Tiedolla johtamiseen on kehitetty raportointiportaali RapSa, joka otettiin käyttöön vuoden 2022 alusta.

Työolobarometrin vastausaktiivisuus on parantunut edellisvuodesta. Tavoite oli 74 % ja toteuma 77 %. Asiakastyytyväisyys on 0,1 yksikköä parempi kuin tavoite 3,8. Toimintatuotoissa jäätin tavoitteesta 10,7 milj. euroa 0,3 milj. euroa alle. Syynä on ravintolapalveluiden ulkoisen myyntituottojen jääminen arvioitua pienemmäksi.

Yhteisten palveluiden tulokortti	Tavoite	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama
Toimintatuotot (M€, ulk. ja sis.)	10,7	10,4	-0,3
Henkilöstön kehittämismenot (%)	2,8	1,0	-1,8
Kehityskeskustelut (%)	95	93	-2,0

Taulukko 16. Tavoitteet, joita ei yhteisten palveluiden tulokortilla saavutettu.

Yhteisten palveluiden talousarvion toteutuminen

Yhteisten palveluiden vuoden 2021 talousarvio oli laadittu siten, että talousarvioon on budjetoitu toimintatuottoja 10,658 milj. euroa (tuottoihin sisältyy sisäisiä hallintopalveluja 9,317 milj. euroa). Toimintakuluja yhteisille palveluille oli budjetoitu talousarvioon 10,710 milj. euroa.

Toimintatuotot **toteutuivat 0,224 milj. euroa alle talousarvion** toteuman ollessa 10,440 milj. euroa (toteuma-% 97,9). Toimintakulut olivat -0,373 milj. euroa alle talousarvion, toteuman ollessa 10,338 milj. euroa (toteuma-% 96,5). Toimintakatteen muodostui toimintatuottojen ja toimintakulujen jälkeen 96 243 euroa (tavoitteen ollessa -52 598)

Yhteisten palveluiden tulosalueen osalta yhtymähallitukseen nähden sitovuustaso oli ylijäämä 140 391 euroa, toteuma ylijäämä 174 945 euroa. Ylijäämä on 34 554 euroa parempi kuin talousarviossa. Talousarvion toteuma on 124,6 %.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama
Toimintatuotot	10 657 595	10 433 919	223 676
Toimintakulut	-10 710 193	-10 337 676	-372 518
Toimintakate	-52 598	96 243	-148 842
Vuosikate	142 402	202 976	-60 574
Tilikauden tulos	133 391	170 469	-37 078
Tilikauden ylijäämä	140 391	174 945	-34 554

Taulukko 17. Ulkoiset ja sisäiset.

6.4. Tilapalvelut

Tilapalvelujen tulosalueen tehtävänä on järjestää laadukkaat tilat koulutuksen järjestäjän perustehtävän toteuttamiseksi.

Investoinnit Savilahdessa ovat edenneet aikataulussa tarkastuslautakunnan kuulemisten yhteydessä kerrotuista toimitusviiveistä huolimatta. Rakennuskustannukset ovat nousseet ja investointibudjettia on tarkistettu. Budjetissa ollut liikkumavara on käytetty. Tavoitehintaa on tarkistettu kaksi kertaa ja arvioitu ylitys on 1,2 %. Budjetti on nostettu noin 75 miljoonaan euroon.

Toivalan kampukselle valmistui uusi O-rakennus. Investointisuunnitelmassa ollut Toivalan rakentamishallin rakentaminen ei ole edennyt täysin talousarviosuunnitelman mukaisesti. Varkaudessa kampuksen muutostyöt saatiin päätökseen. Savilahden kampuksen uusiin tiloihin muutto vaatii valmistelua ja siihen on varauduttu jo suunnitteluvaiheessa.

Presidentinkadun 1–3 kiinteistöalueiden myynti on edennyt suunnitelmallisesti. Sammakkolammentien kiinteistön osalta myyntineuvottelut ovat meneillään. Markkinatilanne on muutoksessa maailman talouden epävarmuudessa.

Toimitilojen käyttöaste on 75 % arkipäivisin klo 8–18 välisenä aikana. Toimitiloista aiheutuviin kuluihin on saatu säästöjä energiatehokkuudella. Energian hinta on vuoden aikana noussut, ja se vaikuttaa ylläpitokustannuksiin. Kokonaisuutena ylläpitokustannukset on saatu pidettyä alle 13 %:n tavoiterajan. Tyhjiä tilojen määrä väheni.

Tilapalveluissa on huomioitu kestävä kehitys. Tarpeeton irtain on myyty Kiertonetin kautta. Energiaa on pyritty säästämään ja sitä tuotetaan omana tuotantona oman aurinkovoimalan avulla. Uudet energiantuotantomuodot ovat hyvä asia ja sitä kautta käytännön tieto välittyy myös opiskelijoille.

Tilapalveluissa ei päästy asiakastytyvyydessä asetettuun 3,7 tavoitteeseen, vaan jäätiin 0,2 yksikköä alle. Merkittävimpänä syynä poikkeamaan on tiedottaminen tulevien muutosten osalta, joka on huomioitu tulevaisuuden toimintaa kehitettäessä.

Työolobarometrin vastausaktiivisuus oli tavoitteen mukainen ja tulos 3,7. Tulos oli parempi kuin edellisvuoden kyselyssä saatu tulos.

Kuulemisen yhteydessä on keskusteltu tulevaisuuden henkilöstötilanteesta. Tulossa oleviin henkilöstömuutoksiin on tehty suunnitelma.

Tilapalveluiden talousarvioin toteutuminen

Tilapalveluiden vuoden 2021 talousarvio oli laadittu siten, että talousarvioon on budjetoitu toimintatuottoja 15,8 milj. euroa. Tuottoihin sisältyy 5,2 milj. euron myyntivoittoa Presidentinkatu 3 tonttien myynneistä. Toimintakuluja tilapalveluille oli budjetoitu talousarvioon 8,1 milj. euroa.

Toimintatuotot toteutuivat 0,2 milj. euroa yli talousarvion, toteuman ollessa 16,4 milj. euroa. Toimintakulut olivat 0,7 milj. euroa talousarviota suuremmat, toteuman ollessa 9,299 milj. euroa. Toimintakatteeksi muodostui toimintatuottojen ja toimintakulujen jälkeen 7,1. milj. euroa.

Poistoja tulosalueelle kohdistui 8,668 milj. euroa, talousarviossa suunnitelman mukaiset poistot talousarviomuutoksen jälkeen olivat 9,18 2milj. euroa.

Tilapalveluiden tulosalueen osalta yhtymähallitukseen nähden sitova tavoite on tilikauden alijäämä (talousarviomuutoksen jälkeen -1 033 236 euroa), tilikauden toteuma alijäämä -1 030 030 euroa.

Yli-/alijäämä on 3 206 euroa parempi kuin talousarviossa. Talousarvion toteuma oli 99,7 %.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama
Toimintatuotot	16 230 426	16 402 594	-172 168
Toimintakulut	-8 581 203	-9 299 050	717 847
Toimintakate	7 649 223	7 103 544	545 679
Vuosikate	7 359 159	6 836 782	522 377
Tilikauden tulos	-1 822 450	-1 840 383	17 933
Tilikauden ylijäämä	-1 033 236	-1 030 030	-3 206

Taulukko 18. Tulosalue: Tilapalvelut ulkoiset+sisäiset.

7. Henkilöstö

Henkilöstö on kuntayhtymän toiminnan tärkein perusta. Henkilöstön vuorovaikutustaitojen kehittämisellä voidaan vaikuttaa koko työyhteisön hyvinvointiin. Kuntayhtymässä tunnistetaan, että henkilöstön kehittäminen ja työssäjaksaminen ovat tuloksellisuuden säilyttämisen kannalta ensiarvoisen tärkeitä asioita.

Osaamisen johtaminen ja kehittäminen

Osaaminen on asiantuntijaorganisaation tärkein resurssi. Menestys syntyy osaamisesta. Osaamisen johtamisen tavoitteena on henkilöstön osaamisen ajantasaisuus ja sen hyödyntäminen strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Muuttuvassa toimintaympäristössä osaava henkilöstö on toiminnan ja vahvan talouden tae.

Toteutettujen arviointikäyntien perusteella muun muassa henkilöstön osaamisen kehittäminen on jatkuva prosessi strategian ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Uusien tilaratkaisujen ja myös vuonna 2021 jatkuneen koronatilanteen vuoksi on käytetty sekä erilaisia ja myös uusia pedagogisia oppimis- ja ohjausratkaisuja että etäopetus- ja oppimiskäytänteitä.

Henkilöstön kehittämisen runkona on kuntayhtymän yhteiset eri kehittämistoimenpiteet muun muassa ammatillista osaamista lisäävät ja tukevat koulutukset, joihin voi osallistua verkossa tai katsoa ne myöhemmin Intrasta. Tutkintovastaavat ja koulutuspäälliköt ohjaavat koulutuksiin ja viestivät ajankohtaisia asioita henkilöstölleen. Henkilöstön suuren määrän vuoksi henkilöstön koulutuksia jaksotetaan ja porrastetaan muun muassa ottamalla huomioon henkilöstön kulloinenkin työtilanne ja työkuorma, aikataulut, koulutustarve, tasa-puolisuus ja henkilön työyksikön osaamisvaje- ja -tarve.

Henkilöstön kanssa käydään vuosittain kehityskeskustelut, jotka dokumentoidaan. Jokaisen yksilön henkilökohtaisia koulutustarpeita tarkastellaan mm. kehityskeskusteluissa ja sovitaan esimiehen kanssa jatkotoimista. Kehityskeskustelut on pidetty tavoitteiden mukaisesti. Kehittämiskeskusteluissa on arvioitu toimintaa ja päätetty kehittämiskohteita sekä laadittu kehittämissuunnitelmat. Dokumentoitujen kehityskeskustelujen tavoite vuonna 2021 oli 91,5 % ja toteuma oli 92,8 %.

Henkilöstön osaamisen kehittämiseksi ja päivittämiseksi pyritään toimimaan suunnitelmallisesti, taloudellisesti sekä osaamistarvelähtöisesti. Digitaaliset oppimisympäristöt ja erilaiset pedagogiset menetelmät, kuten etä-, lähi- ja monimuoto-opetus ja –opiskelu ovat käytössä. Uuden ajan teknologiat ovat laajasti käytettävissä ja ne tuovat omat haasteensa osaamisen kehittämiseksi ja henkilöstön jatkuvalle uuden oppimiselle.

Henkilöstö 31.12.2021			
	Naiset	Miehet	Yhtensä
	435	318	753
Vakituiset	397	278	675
Kokoaik.	363	255	618
Osa-aik.	34	23	57
Määräaik.	38	40	78
Kokoaik.	26	36	62
Osa-aik.	12	4	16
Keski-ikä	50,6	51,3	50,9 v
Henkilöstöstä ulkopuoliset ja sivutoimiset	10	18	28

Taulukko 19. Sakky henkilöstö 31.12.2021 (määrät työaika ja –sopimusmuodoittain sekä keski-ikä).

Henkilöstömäärä 31.12.2021 oli 753 henkilöä, jossa muutosta edelliseen vuoteen on +3 henkilöä. Henkilöstöstä 89,6 % oli vakinaisia ja 10,4 % määräaikaisia. Tuloslaskelman mukaan henkilöstökulut olivat 44,5 milj. euroa vuonna 2021 (43,3 milj. euroa vuonna 2020). Vuonna 2021 vakituisen palvelussuhteen aloitti 90 henkilöä ja vakituinen työ- tai virkasuhde päättyi 58 henkilöltä, joista 21 jäi eläkkeelle ja 37 työsuhde päättyi muista syistä (irtisanoutuminen, irtisanominen). Vakituisen henkilöstön vaihtuvuus oli 4,3 %.

Henkilöstöstä naisia oli 435 henkilöä ja miehiä oli 318 henkilöä. Vakituksessa palvelussuhteessa naisista toimi 397 henkilöä, joista kokoaikaisina 363 ja osa-aikaisina 34 henkilöä. Miesten vastaavat määrät olivat 278 vakituksessa palvelussuhteessa, joista 255 kokoaikaisena ja 23 osa-aikaisena.

Määräaikaisessa palvelussuhteessa oli naisia 38 henkilöä, joista kokoaikaisia 26 ja osa-aikaisia 12. Miesten vastaavat määräaikaisina oli 40 henkilöä, joista kokoaikaisia 36 ja osa-aikaisia 4. Lisäksi kokonaishenkilöstömäärän 753 ulkopuolella olevissa sivutoimisissa palvelussuhteissa työskenteli yhteensä 28 henkilö, joista naisia 10 ja miehiä 18 henkilöä.

Sairauspoissaolojen määrä vuonna 2021 oli 10 750 kalenteripäivää (11 482 päivää vuonna 2020). Tämä tarkoittaa 16 päivää/henkilötyövuosi (17 pv/htv vuonna 2020). Tämä määrä on pysynyt vuodesta 2017 lähtien suunnilleen samalla tasolla. Sairauspoissaolojen syyt ovat moninaiset, mutta trendinä pitkäaikaiset sairauspoissaolot yli 90 päivää ovat lisääntyneet, josta johtuen riski pitkäaikaisen tai pysyvän työkyvyttömyyden suhteen on nousussa. Sairauspoissaoloissa kaksi merkittävintä ryhmää ovat mielenterveyden häiriöt sekä tuki- ja liikuntaelinsairaudet. Sairauspoissaolojen keston mukaan tarkasteltuna suurin osa keskittyy 11–60 päivää kestäviin jaksoihin. Kuntayhtymän kannalta sairauspoissaoloihin, syihin, riskeihin ja niiden ehkäisemiseen kannattaa kiinnittää erityistä huomiota muun muassa työkyvyttömyyseläkemaksujen kasvun näkökulmasta.

Työnantajan maksamat varhemaksut muuttuivat vuoden 2019 alusta työkyvyttömyyseläkemaksuiksi. Las-
kentaperusteiden muuttumisen vuoksi edellä mainittuja maksuja kertyi vuonna 2020 noin 79 340 euroa ja vuonna 2021 summa oli kohonnut jo 348 207 euroon.

Koulutuskuntayhtymän henkilöstö on yleisesti ottaen tyytyväinen kuntayhtymään työnantajana. Johtaminen koetaan avoimeksi, oikeudenmukaiseksi ja tasapuoliseksi. Organisaatiossa tehtäviin muutoksiin pyritään ennakoiden varautumaan henkilöstöä kuulemalla ja kuuntelemalla muun muassa henkilöstön kanssa toteutettavan muutostyöpajatoiminnan avulla. Muutokset voivat olla sekä mahdollisuus että uhka henkilöstölle, mutta myös iso haaste esimiehille ja johdolle. Muutokset on mahdollista kokea positiivisena, mikäli niihin henkilöstöllä on ollut tilaisuus itse vaikuttaa. Muutosten tavoitteena ja lähtökohtana on kehittää ja helpottaa työnteke-
mistä. Organisaatorakenteen ja organisaation toimivuuden parantaminen on jatkuvaa kehitystyötä ja vaatii pitkäjänteisyyttä sekä johdonmukaista työtä yhteisen toimintakulttuurin kehittämiseksi uudessa, uudistuvassa tai muuttuvassa toimintaympäristössä.

Työhyvinvointia ja johtamista on kehitetty työolobarometrin tulosten pohjalta laadituilla kehittämissuunnitel-
millä. Työhyvinvoinnin mittari on työolobarometri (TOB). Mittarille on asetettu valtuustotasoinen sitova tavoite 3,7 ja tavoite saavutettiin. TOB-kyselyyn vastasi 573 henkilöä ja vastausprosentti oli 76. TOB-kyselyn tuloksia on esitetty taulukossa 17 aikajana-
lla 2015–2021. TOB-tulokset ovat olleet kolmen ja neljän välillä, asteikolla 1–5. Vuodesta 2019 vuoteen 2021 tuloksista on luettavissa myönteinen kehitysvire.

Johtopäätösten ja kehittämistoimenpiteiden tekeminen erilaisista tutkimuksista ja selvityksistä on hen-
kilöstön kannalta tärkeää.

TOB	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
tulos	3,45	3,44	3,52	3,43	3,5	3,6	3,7

Taulukko 20. TOB-kyselyn tulokset v.2015–2021.

Koulutuskuntayhtymän palvelulupauksissa lupaus henkilöstölle tarkoittaa, että henkilöstöä tuetaan palvelu-
lupausten toteuttamisessa mahdollistamalla osaamisen kehittäminen tarjoamalla terveellinen, turvallinen ja
nykyaikainen työympäristö, jossa johtaminen on avointa, tasapuolista, kannustavaa ja vuoropuhelua edistä-
vää.

8. Opiskelijat

Tarkastuslautakunta on vuosina 2019 ja 2020 arviointikertomuksissa suositellut erillisen opiskelijaliitteen lisäämistä tuleviin tilinpäätöksiin selventämään ja tuomaan esille opiskelijanäkökulmaa. Tilinpäätökseen on nyt ensimmäistä kertaa lisätty opiskelijakertomus, johon on kirjattu opiskelijatilastoja sekä opiskelijoiden osallisuuden keinoja koulutuskuntayhtymässä.

Opiskelijat kokevat pääsevänsä vaikuttamaan opintojensa suunnitteluun ja toteutukseen ja he ovat tähän erityisen tyytyväisiä. Opintoja voi suorittaa joustavasti kaikissa oppimisympäristöissä; oppilaitoksessa, verkossa ja ammatillisia opintoja myös työelämässä.

Kuntayhtymän opiskelijamäärät vuonna 2021 toteutuivat odotettua paremmin. Opiskelijavuositoteuma oli 6315, mikä on 515 opiskelijavuotta yli tavoitteen. Edellisestä vuodesta nousua oli 706 opiskelijavuotta. Tulos on erinomainen.

Opiskelijoiden osallisuus näkyy mahdollisuuksina vaikuttaa opintoihin ja niiden toteutustapoihin sekä opiskeluun ja opiskeluympäristön palveluihin. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan HOKS eli henkilökohtainen osamisen kehittämisen suunnitelma. Opiskelijoiden osallisuutta edistetään myös eri tahojen tapaamisten kautta ja opiskelijoilla on edustus-oikeuksia keskeisissä työryhmissä.

Opiskelijakuntatoiminta sekä tutor-opiskelijatoiminta ovat näkyviä keinoja toteuttaa opiskelijoiden osallisuutta arjessa. Opiskelijatoimintaa on haastanut pitkään jatkunut koronatilanne, jonka vuoksi toimintaa ei ole pystytty järjestämään totuttuun tapaan. Tapahtumien painopiste on ollut virtuaali- ja yksikkökohtaisissa tapahtumissa, jolloin verkostoituminen jää vähäiseksi.

Opiskelija-aineksen haasteellisuus on noussut esiin jo viime vuonna. Oppivelvollisuusiän noustessa 18 ikävuoteen elokuussa 2021 erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrä on noussut merkittävästi. Haastavat opiskelijat kuormittavat henkilöstöä yhä enemmän. Opiskelija- ja henkilöstökuulemisten perusteella koetaan, että opettajaresurssi ei ole aina riittävä ryhmien kokoon ja vaativuuteen nähden, mikä korostuu nyt entisestään. Opiskelijoiden ongelmat ovat edelleen lisääntyneet. Tilanteen niin vaatiessa on henkilökunnalla oltava keinot ohjata opiskelija ulkopuolisen tuen piiriin.

Opiskelijahuollon toimivuus ja saavutettavuus ovat erityisen tärkeitä opiskelijoiden kannalta.

Yrittäjyys on nostettu koulutuskuntayhtymässä tärkeäksi teemaksi ja kuulemisten perusteella se näkyy opinnoissa jonkin verran. SAKKY Yrityspalveluiden toiminnan ja sisäisen yhteistyön kehittämisen tuloksena oppisopimusten määrä on kasvanut 44 % edelliseen vuoteen verrattuna. On kuitenkin hieman epäselvää, minkä verran yrittäjyys näkyy tavallisissa arjen opinnoissa sellaisille opiskelijoille, jotka eivät itse hakeudu yrittäjyysopintojen pariin. Opiskelijoiden henkilökohtaisella kiinnostuksella voi olla vaikutusta siihen, miten yrittäjyysopinnot koetaan tai mitä niiltä odotetaan.

Koulutuskuntayhtymän edustajat ovat tavanneet kaikkien toimipisteiden paikkakuntien opiskeluhoollasta, sosiaali- ja terveystoimesta ja nuorisotyöstä vastaavia tahoja. Yhteistyössä heidän kanssaan on suunniteltu hanketta, jossa kehitetään kasvun ja kuntoutuksen monialaisia toimintamalleja opintoihin ja työelämään kiinnittymisen tukemisessa.

Oppimispalvelut on mukana kuntakokeilun kehittämistyössä. Koulutuskuntayhtymä myy ostopalveluna viiden opinto-ohjaajan ohjauspalvelut työllisyyden palvelutorille Kuopiossa, minkä seurauksena suuri osaamisen tarvitsijoiden joukko ohjautuu ammatilliseen koulutukseen. Yhteistyön tuloksena Savon ammattiopistoon on vuoden 2021 aikana hakenut 109 henkilöä, joista 72 tuli valituksi opiskelijaksi.

SUOSITUS 9:

Tarkastuslautakunta suosittelee edelleen tilinpäätöksen opiskelijaosion kehittämistä.

Kuva 14. Toiminta on tuloksellista, kun se lisää nuorten ja aikuisten osaamista, vastaa alueen työelämän osaamistarpeisiin, kehittää alueen työelämää sekä edistää kansainvälistymistä, työllisyyttä, yrittäjyyttä ja hyvää elämää.

9. Vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Yhtymävaltuusto on käsitellyt tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomusta 25.5.2021 kokouksessaan (§ 11) ja pyytänyt yhtymähallituksen selvityksen tarkastuslautakunnalle ja edelleen yhtymävaltuustolle syyskuun 2021 loppuun mennessä. Yhtymähallitus on antanut vastineen 3.9.2021 (§ 87). Antamassaan selvityksessä yhtymähallitus on huomionnut tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomuksessa esille tuomia asioita.

Tarkastuslautakunta on koonnut alla olevaan taulukkoon arviointihavaintojaan aikaisemmilta arviointivuosilta. Lautakunta seuraa havaintojen perusteella tehtyjä toimenpiteitä.

Asia	Arviointi- vuosi	Toimenpi- teet aloi- tettu	Toimenpi- teet toteu- tettu	Lisätietoja
Tytäryhteisölle tulisi määritellä riittävän haastavat ja selkeät tavoitteet ja omistajan tahtotilasta, että ne tukevat kuntayhtymän päämäärien saavuttamista, ja niiden toteutumista tulisi seurata yksityiskohtaisemmin.	2019 2020			
Kone- ja tuotantotekniikka Toimintaan ja talouteen vaikuttavat tekijät sekä vastuualueen työyhteisön toimivuus tulee analysoida, jotta korjaavia toimenpiteitä pystytään tekemään. On syytä olla huolissaan työntekijöiden ja esimiesten kuormituksesta ja jaksamisesta. Lisäksi alan markkinointiin ja vetovoimaisuuteen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota sekä lisätä edelleen verkostoyhteistyötä erityisesti peruskouluihin ja yrityksiin.	2020			
Kestävän tulevaisuuden tekijä -visiolle tulee luoda mittaristo, jolla sen sekä kestävän kehityksen ja ympäristövastuullisuuden tuloksia voidaan mitata.	2020			
Asunto-osakeyhtiö Siilinjärven Haaparinne	2012 2013 2014 2015	2014	2016	YH:n selvitys 2014 arviointikertomukseen. Toimenpiteitä jatkettu vuonna 2015. Asunto-osakkeet on myyty 2016, mutta tilannetta seurataan edelleen takausvastuiden osalta vuoteen 2026 saakka.
Työolobarometri	2018 2019	2020	2021	Työolobarometrin trendi on ollut kuntayhtymässä laskeva. Riskiteki-

				jät tulee analysoida dokumentoidusti, jotta korjaavia toimenpiteitä voidaan tehdä. Vaatii edelleen toimenpiteitä. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta. Asetettu tavoite on saavutettu v. 2021 ja tuloksia hyödynnetään.
Viestinnän ja tiedonkulun parantaminen	2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019	2013 2015 2019	2021	YH:n selvitys 2014 ja 2015 arviointikertomukseen. Vaatii edelleen toimenpiteitä. Tarkastuslautakunta toteaa, että viestintä ja tiedonkulku ovat olleet heikoin osa-alue työolobarometrimittauksessa. YH:n selvitys 2018 arviointikertomukseen: Muutostilanteet vaativat erityistä huomiota, jossa avoin tiedottaminen ja vuoropuhelu kaikkien henkilöryhmien sekä luottamushenkilöstön kesken on tärkeää. YH:n selvitys 2019 arviointikertomukseen: ei ole ottanut kantaa vuoden 2019 arviointikertomukseen tässä asiassa. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta edelleen. Tiedottamista ja käytettävissä olevia tietolähteitä tulee kehittää siten, että tieto on helposti löydettävissä. YH:n selvitys v. 2020 arviointikertomukseen: ei ole ottanut kantaa vuoden 2020 arviointikertomukseen tässä asiassa. Tarkastuslautakunnan näkemyksenä tiedonkulku ja tietojärjestelmät ovat kehittyneet ja hyödyntämismahdollisuudet ovat olemassa. Tiedotuksen laadun jatkuva kehittäminen on ensiarvoisen tärkeää.
Opiskelijakyselyiden tulosten hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa	2013 2015 2016 2017 2018 2019	2014 2020		YH:n selvitys 2013, 2015 ja 2016 arviointikertomukseen. Tilinpäätösasiakirjassa 2019 on otettu kantaa opiskelijakyselyiden tärkeyteen ja todettu hyvä palaute, mutta ei kuitenkaan kerrota, miten hyviä tuloksia hyödynnetään toiminnan suunnittelussa. YH:n selvitys 2019 arviointikertomukseen: ei ole ottanut kantaa vuoden 2019 arviointikertomukseen tässä asiassa. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta edelleen.
Työpaikkakiusaaminen	2013 2015	2015		YH:n selvitys 2014 ja 2015 arviointikertomukseen. Lautakunta seuraa tilannetta edelleen. Koulu-

				tuskuntayhtymässä on nollatoleranssi. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta jatkuvasti.
Taloussuunnittelun realistisuus (alibudjetointi)	2014 2015 2016 2017 2018 2019	2015 2019 2020	2021	YH:n selvitys 2014 ja 2015 arviointikertomukseen. Velvoite viedä asia talousarvionmuutoksena valtuustoon koskee sekä tavoitteita että niiden edellyttämiä määrärahoja ja tuloarvioita (ks. Kuntalaki § 110). Vaatii edelleen toimenpiteitä. YH:n selvitys vuoden 2018 arviointikertomukseen: Talousarvion ja taloussuunnitelman prosessia tulee kehittää strategialähtöiseksi ja realistiseen suuntaan. Budjetin toteutumisen ennakointi ja seuranta tulee saada avoimemmaksi, jotta talouden puitteissa voidaan reagoida tarpeellisiin toimintatarpeisiin ajoissa. Tarkastuslautakunta sai vastineen, mutta asia vaatii vielä käytännön toimenpiteitä. YH:n selvitys vuoden 2019 arviointikertomukseen: Yhtymähallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen talouden seuranta- ja raportointijärjestelmien tärkeydestä sekä niiden jatkuvasta kehittämistarpeista ja asettaa ne keskeisiksi tavoitteiksi. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta edelleen. YH:n selvitys vuoden 2020 arviointikertomukseen: on vastannut taloudensuunnitteluun liittyviin kysymyksiin. Taloudensuunnittelu ja -seuranta on realistisella tasolla ja muutostalousarvioita on tehty tarvittaessa.
Tuloskorttien tulosten tarkempi analysointi	2014 2015 2016 2017 2018 2019	2015 2016 2019	2021	YH:n selvitys 2014 ja 2015 arviointikertomukseen. Tarkastuslautakunta on saanut vastineen yhtymähallitukselta, mutta tarkempi analysointi puuttuu edelleen v. 2018 toimintakertomuksesta. YH on vastannut vuoden 2018 arviointikertomukseen, mutta ei ole esittänyt korjaavia toimenpiteitä. Tilinpäätöskirjassa 2019 on esim. oppimispalvelujen tuloskortin tulokset analysoitu tarkemmin. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta edelleen.

				YH:n selvitys v. 2020 arviointikertomukseen: seurantamittareita on kehitetty käytännön tarpeisiin.
Henkilöstösuunnitelman ja -kertomuksen kehittäminen: kaavioiden, taulukoiden ja mitareiden perusteellisempi analysointi ja sen pohjalta toimintaa kehittävät johtopäätökset	2015 2016 2017 2018 2019	2016 2018	2021	YH:n selvitys 2016 arviointikertomukseen. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta. YH:n selvitys 2017 arviointikertomukseen. YH:n selvitys vuoden 2018 arviointikertomukseen: ei ole ottanut kantaa vuoden 2018 arviointikertomukseen tässä asiassa. YH:n selvitys vuoden 2019 arviointikertomukseen: ei ole ottanut kantaa vuoden 2019 arviointikertomukseen tässä asiassa. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta edelleen henkilöstösuunnitelman ja -kertomuksen kehittämiseen liittyen. YH: selvitys vuoden 2020 arviointikertomukseen: henkilöstötilinpäätös on eriytetty omaksi asiakirjaksi.
Työhyvinvointi	2017 2018 2019	2018 2019 2020	2021	YH:n selvitys 2017 arviointikertomukseen. Hallitus on todennut olevansa tietoinen henkilöstöön kohdistuneesta kuormituksesta. Käytettävissä olevin resurssein ja lainsäädännön antamin reunaehdoin on tehty paljon toimenpiteitä henkilöstön hyvinvoinnin turvaamiseksi. YH:n selvitys arviointikertomuksen 2018 huomioon. Henkilöstön kannustaminen, avoin tiedottaminen ja vuoropuhelu kaikkien henkilöstöryhmien ja luottamushenkilöstön kesken on tärkeää. Vaatii vielä kehitystä. YH:n selvitys vuoden 2019 arviointikertomukseen: oman osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämiseen oli käytettävissä ylimääräinen 400 euron kehittämisraha. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta edelleen. Henkilöstön työhyvinvointia tulee seurata herkillä korvalla ja havaittuihin signaaleihin reagoida ennakoivasti mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. YH:n selvitys vuoden 2020 arviointikertomukseen: henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämisen osalta yhtymähallitus pitää avoimen, välittävän ja vuorovaikutteisen työyhteisön edelleen vahvistamista tärkeänä. Yhtymähallitus ja

				tarkastuslautakunta jäävät seuraamaan tilannetta.
Kampusten toimitilaratkaisut	2018 2019	2020 2021		Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tilaratkaisuissa pyritään mahdollisimman pitkäjänteiseen suunnitteluun tarkoituksenmukaisuus, riskit, taloudellisuus ja asianmukainen dokumentointi huomioiden. YH:n selvitys vuoden 2019 arviointikertomukseen: suuret investoinnit ovat jatkuvan ja aktiivisen seurannan kohteena. Aiempia kokemuksia on hyödynnetty ja hyödynnetään uusien tilojen suunnittelussa, suunnittelussa alojen edustajat kiinteästi mukana, esim. haitallisten äänien kulkeutuminen käyttöön otetuissa tiloissa otettu huomioon käynnissä olevien kohteiden rakenteellisissa ratkaisuissa. Asiaa kontrolloidaan suunnitteluvaiheessa erilaisin toimenpitein. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta vuosittain arviointikertomuksessa. YH:n selvitys vuoden 2020 arviointikertomukseen: yhtymähallitus huomioi investoinnit jatkuvan ja aktiivisen seurannan kohteena. Suunnitellut investoinnit jatkuvat vielä vuoden 2022.
Varkauden lukion vetovoimaisuuden lasku	2018	2019	2021	Keinot lukion kilpailukykyisyyden ja markkinoinnin kehittämiseksi. YH ei ole selvityksessä ottanut kantaa vuoden 2018 arviointikertomukseen tässä asiassa. YH ei ole selvityksessä ottanut kantaa vuoden 2019 arviointikertomukseen tässä asiassa. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta. YH:n selvitys vuoden 2020 arviointikertomukseen: ei ole ottanut kantaa vuoden 2020 arviointikertomukseen tässä asiassa. Tarkastuslautakunta toteaa syyksi peruskouluikäisten määrän vähenemisen.

Hanketoiminta	2018 2019	2019 2020 2021		Hankkeissa määriteltävät tavoitteet, tulokset ja vaikuttavuus. YH on ottanut asiaan kantaa vastineessaan. YH:n selvitys vuoden 2019 arviointikertomukseen: hanketoiminnan tavoitteellisuutta ja kokonaisprosessia on kehitetty ja kehitetään edelleen. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta. Hanketoiminnan tavoitteellisuutta ja sen strategiaa tukevaa vaikuttavuutta tulee todentaa ja arvioida ja kuntayhtymän sisäiseen käyttöön tulisi laatia loppuraporttien lisäksi kuntakin hanketta koskeva vaikuttavuusarviointi. YH:n selvitys vuoden 2020 arviointikertomukseen: ei ole ottanut kantaa vuoden 2020 arviointikertomukseen tässä asiassa. Tarkastuslautakunta toivoo, että yhtymähallitus huomioi tämän kehittämiskohteen.
Raportoinnin ja dokumentoinnin kehittäminen systemaattisemmaksi ja kattavammaksi	2019	2021		YH ei ole selvityksessä ottanut kantaa vuoden 2019 arviointikertomukseen tässä asiassa. YH:n selvitys vuoden 2020 arviointikertomukseen: ei ole ottanut kantaa vuoden 2020 arviointikertomukseen tässä asiassa. Tarkastuslautakunta huomioi, että järjestelmiä on kehitetty ja toivoo yhtymähallitukselta kannanottoa asiaan.
Kuntayhtymän kansainvälisyystoiminta	2019	2020 2021		YH:n selvitys vuoden 2019 arviointikertomukseen: yhtymähallituksen näkemyksen mukaan kansainvälistyminen on yksi kehitettävä osa-alue. Koronapandemian jälkeisiin toimiin tulee valmistautua niissä puitteissa kuin se nyt on mahdollista romahtaneen kansainvälisen vuorovaikutuksen tason nostamiseksi vuoden 2019 tasosta. Vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaan kansainvälisyystoimintaan on kehitetty uudistamalla kansainvälisen toiminnan hankesalkku. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta.

Opiskelijat (tilinpäätösasiakirjassa?)	2019	2020 2021		YH:n selvitys vuoden 2019 arviointikertomukseen: yhtymähalitus lisää opiskelijanäkökulmaa jatkossa käytettävissä olevien objektiivisten tietojen pohjalta. Tilinpäätöksessä vuonna 2021 opiskelijat on huomioitu omassa luvussaan ja opiskelijanäkökulmaa on tuotu esille. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta.
--	------	--------------	--	---

Taulukko 21. Tarkastuslautakunnan arviointihavaintojen seuranta 2017–2020

10. Tarkastuslautakunnan esitys yhtymävaltuustolle

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2021 yhtymävaltuustolle ja esittää, että yhtymävaltuusto merkitsee sen tiedoksi ja lähettää edelleen yhtymähallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten, joista yhtymähallituksen tulee antaa selvitys syyskuun 2022 loppuun mennessä tarkastuslautakunnalle ja edelleen yhtymävaltuustolle.

11. Allekirjoitukset

Kuopiossa 19.5.2022

Savon koulutuskuntayhtymän tarkastuslautakunta

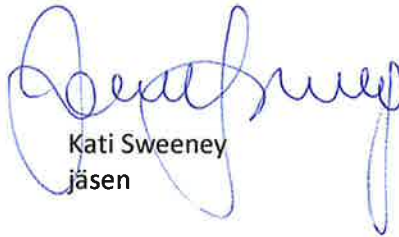
Antti Valta
puheenjohtaja

Antti Koskinen
varapuheenjohtaja

Tiina Grönlund
jäsen

Kati Sweeney
jäsen

Veera Ursin
jäsen

Kokousaika	Asia	Arviointimenetelmä
21.1.2021 klo 9:04 – 16:51	Kehityspalveluiden osaamispooli - omantoiminnan kehittäminen - laadunhallinta - kestävä kehitys ja ympäristövastuu	Kuultiin projektipäällikköä, laatu-koordinaattoria ja vs. kehityspäällikköä
5.2.2021 klo 9:34 – 11.19	Tarkastuslautakunnan ja yhtymähallituksen yhteiskokous klo 9.34	Erillinen muistio
5.2.2021 klo 12:20 – 15.00	Vuoden 2020 arviointikertomuksen valmistelua	
11.2.2021 klo 9:07 – 16:10	Arviointikohteina: Tilapalvelut Kehityspalvelut Yhteiset palvelut, markkinointi	Kuultiin tilapalveluiden tulosalueen johtajaa ja rakennuttajaa Kuultiin va. tulosalueen johtajaa Kuultiin tulosalueen johtajaa ja markkinointipäällikköä
25.2.2021 klo 15:40 – 18:23	Arviointikohteena oppimispalvelut Kuntayhtymän ajankohtaiset asiat	Kuultiin rehtoria Kuultiin kuntayhtymän johtajaa
24.3.2021 klo 14:07 – 19:00	Tilinpäätöksen esittely Vuoden 2020 arviointikertomuksen valmistelua	Kuultiin kuntayhtymän johtajaa, talouspäällikköä, yhteisten palveluiden ja kehityspalveluiden tulosalueen johtajaa
8.4.2021 klo 16:08 – 18:58	Vuoden 2020 arviointikertomuksen valmistelua	
15.4.2021 klo 14:04 – 19:24	Kuntayhtymän ajankohtaiset asiat Vuoden 2020 arviointikertomuksen valmistelua	Kuultiin yhtymähallituksen puheenjohtajaa
20.4.2021 klo 16:00 – 19:00	Vuoden 2020 arviointikertomuksen valmistelua	
29.4.2021 klo 14:09 – 20:36	Vuoden 2020 arviointikertomuksen valmistelua	

Kokousaika	Asia	Arviointimenetelmä
7.5.2021 klo 9:04 – 16:08	Tilintarkastajan raportti vuodelta 2020 Tilintarkastuskertomus vuodelta 2020 Vuoden 2020 arviointikertomuksen valmistelua Arviointikertomuksen hyväksyminen ja allekirjoittaminen Tilinpäätöksen ja vastuuvapauden käsittely Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen talousarvio vuodelle 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2022-2024	Kuultiin tilintarkastajaa Kuultiin tilintarkastajaa
20.5.2021 klo 14:57 – 15:14	Vuoden 2020 arviointikertomuksen luovutusyhtymävaltuuston puheenjohtajalle, yhtymähallituksen puheenjohtajalle ja kuntayhtymän johtajalle. Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen talousarviot vuodelle 2022	
8.6.2021 klo 9:22 – 12:53	Tarkastuslautakunnan itsearviointi 2020 Tarkastuslautakunnan työohjelma syksyille 2021 Esitietolomake vuoden 2021 arviointikäynneille Tarkastuslautakunnan alustava arviointisuunnitelma 2021-2024 ja työohjelma 2021	
26.8.2021 klo 15:15 – 17:41	Tilintarkastuksen työohjelma vuodelle 2021 Hallintosäännön valmistelua, luvut 9 ja 10	
7.10.2021 klo 12:19 – 16:00	Tutustuminen lentokoneasentajakoulutukseen Toivalassa Yhtymähallituksen selvitys tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomukseen Hallintosäännön valmistelua, luvut 9 ja 10	Kuultiin henkilöstöä ja opiskelijoita Kuultiin kuntayhtymän johtajaa ja yhtymähallituksen puheenjohtajaa
5.11.2021 klo 11:35 – 15:16	Uuden ja vanhan tarkastuslautakunnan yhteiskokous Vuoden 2020 arviointikertomus ja yhtymähallituksen selvitys Yhteenveto uudelle tarkastuslautakunnalle Tilintarkastajan raportointi	Kuultiin tilintarkastajaa

Kokousaika	Asia	Arviointisuunnitelma
18.11.2021 klo 13:18 – 17:00	Uuden 2021-2025 tarkastuslautakunnan ensimmäinen kokous Tarkastuslautakunnan alustava arviointisuunnitelma 2021-2024 ja työohjelma 2021 Kokouksessa laadittiin suuntaviivat tarkastuslautakunnan työskentelylle sekä tilintarkastukselle vuodelle 2021 ja koko vaalikaudelle	
9.12.2021 klo 9:30 – 16:50	Arviointikohteena Varkauden lukio Arviointikohteena rakentamisen, sähkön ja turvallisuuden pooli (koulutuspäällikkö Kati Leinamo) Sidonnaisuusrekisteri	Kuultiin henkilöstöä ja opiskelijoita Kuultiin henkilöstöä ja opiskelijoita
20.12.2021 klo 9:11 – 12:05	GITC-raportti	Kuultiin tilintarkastajaa
18.1.2022 klo 9:05 – 12:58	Kuntayhtymän vuoden 2021 tavoitteet ja niiden toteutuminen 30.11.2021 sekä kuntayhtymän ajankoh-taiskatsaus Arviointikohteena yhteisten palvelujen tulosalue Sidonnaisuusrekisteri Savon koulutuskuntayhtymän tilivelvolliset valtuusto-kaudelle 2022-2025	Kuultiin kuntayhtymän johtajaa Kuultiin hallintojohtajaa
10.2.2022 klo 9:00 – 17:14	Arviointikohteena metsän, maatalouden ja puutarha-alan osaamispooli, Toivala Arviointikohteena rakentamisen, sähkön ja turvallisuude osaamispooli, Toivala Tilintarkastajan raportti	Kuultiin henkilöstöä ja opiskelijoita Kuultiin henkilöstöä ja opiskelijoita Kuultiin tilintarkastajaa
1.3.2021 klo 9:09 – 15:57	Arviointikohteena tilapalveluiden tulosalue GITC-raportti Vuoden 2021 arviointikertomuksen valmistelua Sidonnaisuusrekisteri	Kuultiin kiinteistöjohtajaa ja tilapal-velupäällikköä Kuultiin hallintojohtajaa ja tietohal-lintopäällikköä

Kokousaika	Asia	Arviointisuunnitelma
22.3.2022 klo 9:00 – 15:55	Tilinpäätöksen esittely Arviointikohteena oppimispalveluiden tulosalue Vuoden 2021 arviointikertomuksen valmistelua	Kuultiin kuntayhtymän johtajaa Kuultiin oppimispalveluiden tulosalueen rehtoria Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2020-2022, tilinpäätös 2020, esitietolomakkeet ja tarkastuslautakunnan tekemät yhteenvedot
13.4.2022 klo 16:07 – 20.15	Vuoden 2021 arviointikertomuksen valmistelua Tarkastuslautakunnan tehtävät	Kuultiin tilintarkastajaa
21.4.2022 klo 15:15 – 20:38	Vuoden 2021 arviointikertomuksen valmistelua	Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2020-2022, tilinpäätös 2020
28.4.2022 klo 15:03 – 20:39	Vuoden 2021 arviointikertomuksen valmistelua	Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2020-2022, tilinpäätös 2020
5.5.2022 klo 15:01 – 20:32	Sidonnaisuusrekisteri Sivutoimiluvat ja -ilmoitukset Vuoden 2021 arviointikertomuksen valmistelua	Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2020-2022, tilinpäätös 2020
19.5.2022 klo 9:00 –	Tilintarkastajan tarkastusraportti 2021 Tilintarkastuskertomus vuodelta 2021 Vuoden 2021 arviointikertomuksen valmistelua Arviointikertomuksen hyväksyminen ja allekirjoittaminen Tilinpäätöksen ja vastuuvapauden käsittely	Kuultiin tilintarkastajaa

KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN TEKIJÄ

SAVON

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

SAKKY.FI

